

Tapa valla 2019. aasta kaasav eelarve

Marko Teiva, Tapa valla
ettevõtlusspetsialist

28. veebruaril 2018 võttis Tapa Vallavolikogu vastu määruse nr 7 „Kaasava eelarve menetluse rakendamine Tapa valla eelarves“. Kaasava eelarve eesmärgiks on kutsuda Tapa valla elanikke kaasa mõtlema ja välja pakkuma ideid, mida oleks vaja Tapa vallas korda teha.

Tapa valla 2019. aasta eelarves on kavandatud kaasava eelarve mahuks 20 000 eurot.

2019. aasta kaasava eelarve ettepanekuid saab esitada 25. veebruar – 11. märts.

Kaasava eelarve ettepanekuid saab teha igatüki, olenemata sellest, kas ta on Tapa valla kodanik või mitte. Ettepanekuid saab esitada paberikandjal vallavalitsuse kantseleisse, vallavalitsuse e-posti aadressil vallavalitsus@tapa.ee (digitaalselt allkirjastatuna) või elektroonilises infosüsteemis www.volis.ee.

Kaasava eelarve idee esitamise vorm on leitav Tapa valla kodulehelt <http://www.tapa.ee/kaasav-eelarve>.

Esitatava idee tulemuseks on realiseeritav objekt peab vallaeelarve mõistes liigituma investeerimistegevuseks. Objekt peab olema vallaga seotud, pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevatel aastatel eelarvetele.

Ettepanek peab olema teostatav eelarveaasta jooksul. Idee esitamisel peab olema märgitud:

- idee esitaja (nimi, isikukood, kontakttelefon või e-posti aadress);

- idee nimetus (lühike fraas, mis nimetab ettepaneku sisu);
- idee eesmärk ja olulisus (lühike kirjeldus, millisele Tapa valla vajadusele ettepanek vastab, millise probleemi lahendab või millise uue võimaluse avab, mis on ettepaneku eesmärk, miks on ettepaneku teostamine valla eelarvest vajalik);

- idee sisu (lühike kirjeldus investeeringu olemusest ning kus ja millal ettepanekus toodud idee ellu viiakse, kas ettepanek on teostatav 12 kuu jooksul);

- sihtühm (lühike kirjeldus, kes saavad probleemi lahendamiseks või uue võimaluse avamiseks otseselt kasu, nimetada hinnanguliselt sihtühma suurus, vanus jm olulised tunnused);

- eeldatav eelarve (idee teostamise hinnanguline maksumus);

- muu oluline info (lühike kirjeldus sellest, mida oleks idee hindajail lisaks oluline teada).

Ideid analüüsib ja hindab vallavalitsuse poolt moodustatav komisjon, mille töösse on kaasatud volikogus esindatud erakondade ja valimisliitude esindajad ning vallavalitsuse esindaja. Komisjoni ülesandeks on kõrvaldada need ettepanekud, mis ei vasta nõuetele st ületavad ilmselgelt eelarvelist mahtu või ei ole realiseeritavad ühe eelarveaasta jooksul.

Nõuetele vastavad ja hääletusele minevad ideed avaldatakse valla kodulehel ja Facebooki lehel ning Tapa Valla Sõnumetes. Täpsem info kaasava eelarve kohta on Tapa valla kodulehel <http://www.tapa.ee/kaasav-eelarve>.

marko.teiva@tapa.ee
Tel 3229661

Uus aasta Tapa vallas

Riho Tell
Tapa vallavanem

Uue aasta alguses tehakse ikka uusi plaane ja antakse endale uusi lubadusi. Iseenesest ju midagi erakorralist aastavahetusega ei toimu, kuid see tundub olevat igati sobiv tähis uute asjade algatamiseks. Valla kui haldusüksuse jaoks on aastavahetus ehk suuremgi tähendus kui üksikisikule. Igaks aastaks koostatakse ja võetakse vastu uus eelarve, mis jääb kogu aastaks valla tegemisi suunama. Käesoleva aasta Tapa valla eelarve on eripärane selle poolest, et eelarve koostamise ja vastuvõtmise vahel toimus muutus koalitsioonis ehk maakeeli öeldes võimuvahetus. Mingi märk sellest sündmusest eelarvele kindlasti külge jäi. Milline see täpsemalt on, sõltub juba hindajast. Suurim muudatus, mille praegune koalitsioon sisse viis, oli planeeritud laenusumma vähendamine 850 000 euro võrra, mis oli mõeldud kasutada investeringute teostamiseks. Iga laen vajab tulevikus tagasimaksimist. Esiolguks kavandatud mahus laenukaasutamine oleks Tapa valla laenukoormuse tõstnud lubatu piiresse ning vähendanud valla võimekust teha investeeringuid ka järgnevatel aastatel.

Käesolev talv on meid üle mitme aasta rõõmustanud lumerohkusega. Rõõmu kõrval on ilus talv rohke lume ja libedusega põhjustanud ka pahameelt. Tapa vallale kuuluvate teede ja tänavate talviseks hoolduseks on vald sõlminud lepingud üheksa ettevõttega. Tapa ja Tamsalu linna kõnniteid hooldab lisaks ettevõtetele vallaasutus Tapa Vallahooldus. Valla ametnikud ja valla lepingupartnerid teevad kõik endast oleneva, et Tapa valla teed ja tänavad oleksid igal ajal läbitavad nii jalgsi kui autoga.

Talv on talv, inimene looduse vastu ei saa ning paratamatult tekib erandlikke olukordi, kus tee on tuisanud või mõni kõnnitee libe. Kutsun teid üles kriitilistest olukordadest valla teedel teada andma, samas ka mõistvale suhtumisele, elame ju laiuskraadil, kus ilmastik võib järsku muutuda ning tekitada liikluses ootamatuid olukordi.

2019. aasta algas Tapa jaoks silmapaistva ettevõtmisega. 9. jaanuaril taaslavastati Mänikumäel Tapa vabastuslahing, millega tähistati 100 aasta möödumist sellest ajaloolisest sündmusest. Lahing ise ja selles osalenud soomusrong said arvuka publiku huvi osaliseks. Oluline on teada oma ajalugu, mõista tolleaegseid sündmusi ning nende tähendust, väga oluline on kanda ajaloolist mälu põlv põlve edasi. See aitab mõtestada meie tänaseid väärtusi ja tegemisi.

Peatselt tähistame meie riigi 101. aastapäeva. Tapa vald

tähistab seda traditsioonilise kontsert – aktusega, seekord Tamsalu kultuurimajas. Riigi sünnipäeval peetakse meele neid inimesi, kes möödunud aastal on millegi erilise silma paistnud. Neid inimesi on Tapa vallas palju, raske on teha valikuid milline tegu on erilise. Erilisi inimesi võime igapäevaselt kohata kõikjal, töökohal oma kolleegide seas, tänaval või ühistranspordis. Oluline on neid erilisi inimesi märgata ning tunnustada ka muul ajal kui tähtpäevadel. Lahke sõna ja naeratus ei maksa midagi, ometi võib see mõne kaaskodaniku päeva palju ilusamaks muuta.

Omavalitsus on keeruline organism. Keerukus seisneb tema mitmekesisuses, on vähe eluvaldkondi, mida vald või linn ei pea korraldama. Sellest mitmekesisusest peab kujunema organisatsioon, mis liigub ühes suunas ja tegutseb ühise eesmärgi nimel.

Jätkub 2. leheküljel.

Uus aasta Tapa vallas

Algus 1. leheküljel.

Alanud aasta märksõnadeks ongi organisatsiooni ühtsuse tugevdamine, ühiste eesmärki-de sõnastamine ning suundade valik eesmärkide saavutamiseks. Toon välja Tapa valla selle aasta olulisemad suunad ja tegevused eluvaldkonniti.

Haridus moodustab ligemale poole valla eelarve mahust. 2019. aastal jätkub õpetajate, sh lasteaia õpetajate palgatõus. Aasta algul käivitus Tapa valla hariduse arengukava koostamine. See dokument peab juba käesolevaks sügiseks andma meile vastuse, milline saab olema Tapa valla haridusvõrk lähiaastatel. Sellest lähtuvalt saab vallavõim teha juba kaugemaleulatuvaid otsuseid haridusvõrgu investeringute osas. Teiseks suureks väljakutseks on üldhariduskoolide õpetajate töötingimuste võrdustamine kõigis valla koolides. Meie kõigi, lapsevanemate, laste, kooli ja koolipidaja ehk valla, huvides on kvaliteetne haridus. Hariduse kvaliteeti saab tagada heade õppimis- ja õpetamistingimuste loomisega. Õpetajale on ette nähtud normkoormuseks 35 tundi nädalas. Peale klassi ees õpetamise peab siia mahtuma tundide ettevalmistamine, tööde parandamine, klassijuhatamine, huviringide ja loovtööde juhendamise, õpilaste ettevalmistamine aineolümpiaadideks jms. On päris selge, et nimetatud 35 tunni sisse need tegevused ära ei mahu, eriti tingimustes, kus õpetajal on nädalas 25-30 kontaktundi (tunnid, mis õpetaja on klassi ees). Koolipidaja eesmärgiks on võimaldada õpetajale töötada tegeliku koormusega 35 tundi nädalas ja saada seejuures tööle väärilist tasu.

Majandus on mahult järgmine valdkond, mis hõlmab valla eelarvest ligemale viiendiku. Sellest viiendikust omakorda lõviosa läheb valla teede ja tänavate hoolduseks ja remondiks. Valla heakorra eest seisab hea eelmise aasta sügisest tööd alustanud vallaasutus Tapa Vallahooldus. Sama asutuse ülesandeks on veel tagada vallale kuuluvates hoonetes tehnosüsteemide toimimine ning piisiremontide korraldamine. Vallahoolduse võimekuse tõstmiseks ja asutuses töötingimuste parandamiseks kavandatakse käesoleval aastal lõpetada tehnika hoiuruumi ehitus Männikumäel ning juurde soetada heakorratöödeks vajalikku tehnikat. Koostamisel on valla soojusmajanduse arengukava ning ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava. Need dokumendid sätestavad elutähtsate valdkondade arengusuunad tulevikuks.

Ümbritsev elukeskkond ei jäta meist kedagi üksikõikseks. Tapa linn on maakonnas suuruselt teise omavalitsuse keskuseks ning vajab keskusele väärilist väljanägemist. Tapa vald on alustanud koostöös Arhitektide Liiduga Tapa linna keskosa arhitektuurivõistluse ettevalmistamist. Alustatu eesmärgiks on kujundada Tapa linna keskosa atraktiivne ja inimsõbralik avalik ruum. Atraktiivse avaliku ruumi lahutamatuks osaks on

Tapa linna üks sümbolitest – Tapa raudteejaama hoone. Koos Eesti Raudteega on kavas selle aasta jooksul ka raudteejaama tuleviku osas selgust saada.

Sotsiaalne turvalisus on oluline igapäevale meist. Isegi kui me isiklikult täna ei vaja valla abi oma eluga toimetulemisel, teame me kindlasti kedagi, kes seda abi vajab. Valdade kohustused ja võimekus pakkuda mitmekesiseid sotsiaalseid teenuseid on viimastel aastatel märgatavalt kasvanud. Erinevalt varasemast perioodist on täna suund osutada igale abivajajale just temale vajalikku ja sobivat sotsiaalset teenust. Tähtis on märgata abivajajat, osutada talle õiget ja ammendavat abi, mitte piirduda poolikute lahendustega. Käesoleval aastal on kavas jätkata edukalt käivitunud puuetega inimestele mõeldud kodukohandamise programmiga. Sotsiaaltöö on üks raskematest ametitest, kõik nähtud ja kogetud probleemid elavad sotsiaaltöötajad endas läbi. Lahendamist vajavaks murekohaks on hooldustöötajate madal palgatase.

Kultuur ja sport on tõenäoliselt valdkonnad, kus peale haldusreformi on suurimad muutused toimunud ja veel jätkuvalt toimumas. Eelmise aasta sügisest alustas tööd Tapa valla Spordikool, käesoleva aasta algusest liideti kõik valla raamatukogud ühise juhtimise alla. Tamsalu ja Tapa valdade ühinemislepingus lepiti kokku kõigi kultuuri- ja spordiasutuste töö ümberkorralduses. Kogu ettevalmistav töö toimub käesoleval aastal, eesmärgiga käivitada töö uue struktuuri järgi 2020 aastast.

Tervishoid moodustab Tapa valla eelarvest vaid 0,2%, mis ei tähenda aga selle valdkonna väiksemat osatähtsust. Vald on jätkuvalt toetamas esmatasandi arstiabi kättesaadavust nii Tapal kui Tamsalus.

Valitsemiskulud on valdade linnade puhul alati kõrgendatud huiorbiidis. Võrreldakse valitsemiskulusid erinevates omavalitsustes. Tegelikult võrreldakse võrreldamatuid asju, teadmata mida konkreetne omavalitsus valitsemiskulude all kajastab ja mida mitte. Valitsemiskulud peavad olema piisavad, et palgata tööturult võimekaid ametnikke ja tagada seeläbi võimekus pakkuda häid avalikke teenuseid. Valitsemise mõõdupuuks peab olema omavalitsuse suutlikkus, mitte võimalikult odav hind.

Head Tapa valla inimesed, saame oma elu paremaks muuta vaid üheskoos, üksteist toetades ja hoolides. Elukorraldus pole kunagi täiuslik, vigadest ja puudustest tuleb ikka märku anda, eesmärgiga tulevikus neid samu vigu vältida. Viha, vaen ja leppimatus ei ole edasiviivaks jõuks, need hävitavad ühtekuuluvust ja lõhestavad kogukonda. Tahe kuulata ja soov mõista inimest, kes mõtleb teisiti kui meie, on esimene samm ühtse kogukonna poole.

Head Tapa valla inimesed, ilusat Eesti Vabariigi 101. aastapäeva! Kordaminekuid alanud, 2019. aastal!

Vabariiklik puuetega inimeste XXIV kultuurifestival

Helmi Urbalu
Lääne Virumaa PIK juhatuse esimees,
Festivali korraldaja

Vabariiklik puuetega inimeste XXIV kultuurifestival toimub 24.-25. mail 2019 Rakvere teatris.

Eesti Puuetega Inimeste Koda korraldab puuetega inimestele kultuurifestivali alates 1993. aastast. Tegemist on unikaalse ja kõige pikaaajalisema traditsiooniga puuetega inimeste kultuurisündmusega Eestis, millel astuvad ülesse lauljaid, tantsi-

jaid, instrumentalistid ja näitetrupid üle Eesti. Igal aastal jõuab publikuni umbes 30 erinevat etteastet nii lastelt, täiskasvanutelt kui ka eakatel.

2019. aastal toimub kultuurifestival 24.-25. mail Rakvere Teatris ja seda Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koda eestvedamisel. Festivalile on oodatud esinema nii kollektiivid kui ka üksikesinejad.

Pane tähele, et käesoleval aastal on muudatus ka festivali sisus:

Esimesel päeval esinevad kollektiivid, keda hindab 5-liikmeline žürii. Ootame võistlema erivajadusega inimeste kollektiive 15 minutilise ka-

vaga VABAL TEEMAL. Palume kava pikkusest rangelt kinni pidada.

Teisel päeval on Vaba lava, kuhu on oodatud kollektiivid, kes soovivad lihtsalt esineda, ennast näidata (ei ole aja piirangut).

Selleks, et festivalil esineda ja lavale pääseda on vajalik eelregistreerida. Võta ühendust: virukoda@virukoda.ee, telefonil 53429043

Seniks head harjutamist ja kohtumiseni Rakveres! Kes seekord lavale ei ihalda, siis tasuta sissepääsuga kultuurifestival on nautima kaasa elama oodatud kõik huvilised.

Presidendimatka

XVI PRESIDENTI-MATK

2. märtsil 2019

10.25 Rong Tallinnast (kehtib tavasõidupilet)
11.20 matka avamine Aegviidus, ühispilt
12.30 alustab ansambel Kati ja Kalev Musta Täku Tallis
14.00 loosimine kaelakaardi ostonute vahel
14.40 bussid Aegviitu
15.21 rong Tallinna
Päeva juhib Tõnis Milling

Matkarada metsas ainult suusatajatele, kõndijad matkavad mööda kergliiklusteed.

Presidendimatka saab ka toetada soetades matkapäeval loosipileti, mis maksab 2.- eurot ja millega saab osa võtta erinevate auhindade loosimisest.

Presidendimatka rajad

Suusa- või jalgsimatka:
Aegviidu - Nelijärve - Jäneda
raja pikkus 10 km

OSALUSTASUTA!

Bussid Presidendimatka

10.15 Tapa	10.30 Lehtse
10.15 Tamsalu	alates 10.30 Jäneda
10.25 Jootme	
10.35 Ambla	
10.45 Käravete	

ELRON, Nelijärve Puhkeküla, AMIA VALD, TAPA VALD, JÄNEDA MÕIS OG, ERMELT

Matka info: 5234451 ja www.presidendirada.ee

Otsime oma sõbralikku ja toimekasse meeskonda Jõgeval **KLIENDITOE KONSULTANTI**,

kelle peamiseks tööülesandeks on Omniva üldkontaktidele tulnud pöördumiste lahendamine, klientide kõnede ja e-kirjade vastamine.

Töö toimub täiskoormusega graafiku alusel E-P. Oled sobiv kandidaat, kui Sul on vähemalt keskharidus ning Sulle meeldib inimestega suhelda ja neid aidata. Sul on väga hea eesti keel nii kõnes kui kirjas ning saad hakkama ka vene keeles suhtlemisega, kasuks tuleb inglise keele oskus. Töökoht asub Jõgeval, aadressil Aia 8. Kandideerimiseks saada oma CV aadressil cv@omniva.ee märksõnaga klienditoe konsultant või võta ühendust telefonil 53099512.

EELK Tamsalu
Lunastaja Koguduse
jumalateenistused

10.märts kell 14.00
24. märts kell 14.00
(Represeeritute mälestus-jumalateenistus)

Changemakers Academy töötab igal aastal ligi 150 noorega.

Foto Changemakers Academy

Tamsalu noored maailmamuutjateks

Analiis Veeremaa

Tamsalu Gümnaasiumi õpilased osalevad ettevõtlusprogrammis Changemakers Academy, kus segatiimides luuakse kahe kuu jooksul turundusplaan sotsiaalsetele ettevõtetele. Lisaks ettevõtte abistamisele, on noortel võimalus osaleda inspiratsioonipäevadel ja abistavatel üritustel, kus kogutakse teadmisi ja kogemusi

tulevikuks. Tiimide vahel on konkurents suur, sest auhinnaks on reis Londonisse ning lisaks on loosis väiksemadki autasud.

Kuigi turunduse jaoks tehakse erinevaid analüüse, genereeritakse ideid ja korraldatakse kohtumisi, on osalejatel aega ka harjumusväljakutsete vastu võtmiseks, naljapiltide tegemiseks ja tiimisisesteks lõbususteks, mille eest saadakse punkte. Enim punkte kogunud tiim saab samuti auhinna aktiivsuse ja järjepidevuse eest.

Tamsalust osalevad programmis Marta Kolde ja Tuule Laansoo tiimis Kullaketrajad, Analiis Veeremaa tiimis MoJo, Rene Põldmaa ja Richard Liiv tiimis Mobilkuur ning Anella Veebel Seitse põrsake mentorina.

Changemakers Academy on sotsiaalse ettevõtluse programm, mis kaasab noori tegelema erinevate firmade turundusega. Seeläbi tutvustatakse noortele ettevõtluse põhitähtsusi ning innustatakse neid sellega põhjalikumalt tegelema.

Jälgige omade tegemisi ning hoid-

Pisipõnnide igatpidi tegemised

Leevi Ivainen
Pisipõnni õppealajuhataja

Aastakesest ei ole ju teab mis palju mööda läinud, kuid Pisipõnnid on jõudnud juba üht-teist toredat korda saata.

2018. aasta detsembris osalesime Virumaa Teataja poolt korraldatud joonistuskonkursil „Mina märkan“. Konkursil osalenud tublimate joonistajate tööd valiti välja uue 2019. aasta Virumaa Teataja kalendrisse. Väljavalituteks osutusid ka meie lasteaias kolme pisipõnni tööd, mis hakkavad kaunistama 2019. aasta Virumaa Teataja kalendritelehti. Jaanuarikuu pildi joonistas 5-aastane Sanett-Mary, kelle juhendajaks oli õpetaja Pille Viirg, maikuu pildi joonistas 6-aastane Kristofer, juhendajaks Jekaterina Rohtla ja oktoobrikuud hakkab tähistama 4-aastase Sofi töö, juhendajaks õpetaja Ester Tammoja. Hakkajad ja asjalikud olete!

Virumaa Keskraamatukogu korraldatud joonistuskonkursil „Minu tuleviku Rakvere jõulupuu“ tegi tubli tulemuse 6-aastane Mairold (juhendajaks õpetaja Jekaterina Rohtla), kes maakonna lasteaedade arvestuses sai oma vahva ideega I koha. Nii ei ole midagi imestada, kui Rakvere jõulupuu saab tulevikus säraküllase karuselli kuju!

Kenaks ja südantsoojendavaks ürituseks oli sel aastal ka traditsiooniline rahvaloominguõhtu, kus juba tavapäraseks kujunenud rahvapille tutvustavatele külalistele lisandus veel Tapa Kultuurikojas tegutsev memmede tantsuring.

Elurõõmsad ja särtsakad proudad panid oma positiivse hoiaku ja lustlikkusega kõikide saalisviibijate jalad kaasa tatsuma. Loodan väga, et see kohtumine oli alles meie toreda koostöö algus!

Mööda ei saa minna veel ühest üritusest, mis sugugi tavapärane ei tundu, pigem vastupidi. Meesimurmi ja Tõrakese rühmade lapsed tähistasid tagurpidi päeva. Vähe sellest, et lastel olid riided tagurpidi seljas ja mõnel püksidki pähe tõmmatud, olid ka tähed ja numbrid; pildid ja isegi toolid tagurpidi, st jalad ülespoole. Ja lapsed käisid tagurpidi, mängud mängiti tagurpidi, pildid joonistati tagurpidi ja isegi laste nimed olid tagurpidi keeratud. Üldse ei olnud mitte midagi õigetpidi. Rühma uksest sisse astudes kõlas mulle nagu ühest suust head aega või siis eret. Tuli mul endalgi nii ühe kui teise asjaga tagurpidi hakkama saada. Pisipõnni peamajja tagasi kõndides, tegin veel paar sammu tagurpidi, aga siis ümbrust silmatates, keerasin ruttu ikka õiget pidi – kaasliiklejad ju ei tea kus kohast ma tulen või mida ma äsja tegin. Imevahva on vahelduseks mõned asjad tagurpidi teha ja kes teab, äkki annab õigetpidi olemiselegi värskest juurde.

Kohe-kohe on pisipõnne ootamas Sõbrapäeva karneval ja sportlik sõpruskohtumine Vikerkaar lasteaias, üks siis ole näha, mis pidi need välja kukuvad. Üks on aga kindel ja järeleproovitud – rõõmus ja rahulolev saab olla nii õigetpidi kui tagurpidi toimetades, selleks peab lihtsalt soov ja tahe olema!

TG 100 juubeliüritused

28. veebruar – 02. märts 2019

Reede

Manalateele läinud õpetajate mälestamine.

Küünalde asetamine kalmudele.

Kell 18.00 õpilaste kontsert linnarahvale Tapa Gümnaasiumi aulad, millele järgneb koolijuhhi vastuvõtt pensionäridele õpetajatele.

Kell 19.00 võrkpalli treening, millele järgneb näidismäng.

Laupäev

Kell 10.00 **SPORDIPÄEV** (käsipall Tapa Spordikeskuses ja korvpall TG võimlas) Sportlike tegevusi viivad läbi Tapa Gümnaasiumi kehalise kasvatusõpetajad. Eelregistreerimine aadressil: mare.neps@tapagymnaasium.ee

Kell 14.00 registreerimine

Kell 17.00 **KONTSERT-AKTUS**

Õhtujuht Tanel Saar

Kell 21.00 Tantsuks mängivad ansamblid Justament ja Duo Catarsis

Pidu lõppeb kell 03.00

Näitused on avatud:

Neljapäeval kell 12.00 – 15.00

Reedel kell 12.00 – 19.00

Laupäeval kell 10.00 – 23.00

Juubeliürituse osalustasu:

- kuni 40. lennuni tasuta
- eelregistreerimisel 41.– 50. lend 15 eurot
51. – 96. lend 20 eurot
- kohapeal 41.– 50. lend 20 eurot
51. – 96. lend 25 eurot

Osalustasu on võimalik maksta kuni 27. veebruarini Tapa Vallavalitsuse arvenumbri EE722200001120077103, selgitusse „TG 100 – osalustasu, nimi, lennu number“ või 2. märtsil kohapeal sularahas. 2. märtsil algab registreerimine kell 14.00, kus saavad ka kõik eelregistreerunud käepaela juubeliüritusel osalemiseks.

Müügil on erinevad kooli sümbolikaga meened ja kooli raamatud

Avatud on puhvetid

Lendude pildistamine

Palume kaasa võtta sularaha!

Täpsem info: <http://tapagymnaasium.ee> või telefonil 32 22311

TAPA MUUSIKA- JA
KUNSTIKOOLI

MUUSIKAOSAKONNA

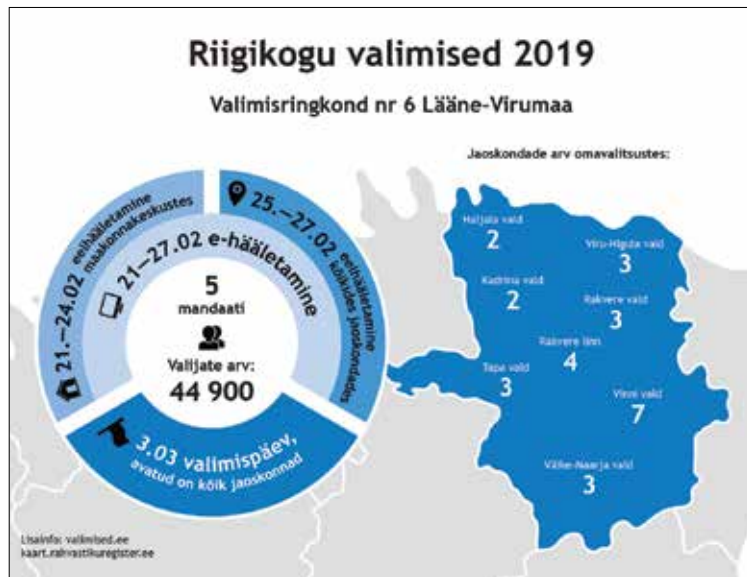

EELKOOL alustab

Tamsalus 4. märtsil kell 17:15 (gümnaasiumis)

Tapal 6. märtsil kell 17:20 (muusikaosakonna II korrus)

Ootame 6–10aastaseid lapsi!
Esimesse tundi palume tulla lastel koos vanemaga.
Avaldusi saab esitada kohapeal. Eelkool kestab kaks kuud kuni 29. aprillini ja toimub kord nädalas. Õppetasu 15€ kuus.
**Info: tel 3220488,
tapamuusikakool@tapamuusikakool.ee**

VALIMISED

Valimistel on igal häälel jõud

Priit Vinkel,
riigi valimisteestuse juht

Priit Vinkel

Veebruari lõpus ja märtsi alguses valime uue Riigikogu koosseisu. Suuri muudatusi valija jaoks seekord ei ole – valimisperiood on ikka kümme päeva, hääletada saab nii jaoskonnas kui ka juba kümnendat korda elektrooniliselt. Kuid mõnele olulisele punktile tahan siiski tähelepanu juhtida.

Valimisjaoskondi on tänavu vähem kui 2017. aasta kohalikel valimistel (vastavalt 557 ja 451), mistõttu tasub varakult välja selgitada, kus täpsemalt teie kodujaoskond asub. Vajadusel tuleb appi kaardirakendus, mille leiata aadressilt www.valimised.rahvastikuregister.ee. Neljal esimesel eelhääletamise päeval, 21.–24. veebruarini paikneb enamik jaoskondi maakonnakeskuste kaubamajades ja teistes populaarsetes paikades. Seega, kui valik on langetatud, on vormistamine mugav ja lihtne. Samuti oleme julgustanud kohalikke omavalitsusi tegema mobiilseid valimisjaoskondi – ehk et 25.–27. veebruarini, kui kõik jaoskonnad on avatud, toimuks hääletamine ühel päeval näiteks valla ühe küla kultuurimajas, teisel päeval aga teise küla raamatukogus. Riigikogu valimistel on 12 ringkonda, valija saab hääletada vaid kandidaadi poolt, kes on üles seatud tema ringkonnas. Ringkonnad määratakse rahvastikuregistris oleva aadressi alusel 1. veebruari seisuga. Kui elukohaandmetega tekib probleeme, on nende kordategemine lihtne – uue aadressi saab vormistada paari minutiga eesti.ee veebilehel, samuti võib pöörduda kohaliku omavalitsuse või isiklikult, posti või e-posti teel.

Korraldajatena on meie jaoks tähtis, et valimiste läbiviimine oleks sujuv ning seda ei mõjutaks kõrvalised tegurid. Erinevate riikide kogemusele toetudes, kus valimisi on püütud mõjutada sotsiaalmeedias levivate valeuudiste ja kandidaatide meiliserveritesse sissemurdmisega, oleme selgitanud küberturvalisuse tähtsust. Soovime ennetada ja varakult märgata, kui levib valeinfo või muu valimiste läbiviimist takistav

teave. Teeme koostööd erakondade ja kandidaatidega, et ka nemad suhtuksid tõsiselt oma seadmete, veebilehtede ja meiliaadresside turvalisuse käsitlemisega. Üldse on „koostöö“ märksõna, millega annab palju ära teha – meiega koos aitavad valimisi läbi viia oma valdkonna asjatundlikud asutused, kes on abiks nii jõu kui ka nõuga.

Riigikogu valimiste eelhääletamine ja elektrooniline hääletamine algab 21. veebruaril. E-hääletamine algab neljapäeval, 21. veebruaril kell 9 ja kestab ööpäevaringselt kuni kolmapäeva, 27. veebruari kella 18-ni. Hääletada saab aadressil www.valimised.ee. Tuletan meelde, et valija peab veenduma, et tema arvuti on korras ning ID-kaardi ja koodide andmine teiste inimeste kätte ei ole lubatud. Elektroonilist häälet on võimalik eelhääletamise ajal muuta, sel juhul jääb kehtima hilisem hääle. Kui valija soovib ikkagi hääletada pabersedeliga, siis elektrooniline hääle kustutatakse. Valimispäeval oma e-häälet enam muuta ei saa.

Nelja päeva jooksul, 21.–24. veebruarini saab olenemata elukohast hääletada maakonnakeskustes. 25.–27. veebruarini on avatud kõik 451 jaoskonda, samuti on igas kohalikus omavalitsuses avatud vähemalt üks jaoskond, kus saab hääletada väljaspool elukohta. Valimispäeval, 3. märtsil on kõik jaoskonnad avatud kella 9 – 20, siis saab hääletada vaid oma elukohajärgses jaoskonnas.

Riigikogu valimised on aeg, millal saab oma hääle kuuldavaks teha. Valimistel on igal häälel jõud!

Tapa vald oli esindatud TOUREST 2019 turismimessil Tallinnas

Lääne-Viru Arenduskeskuse eestvedamisel osalesid kõik 8 Lääne-Virumaa omavalitsust ühises standis turismimessil Tourest 2019. Tapa valda esindasid messil OÜ Jänedä Mõis, MTÜ Jänedä Muuseum, OÜ Luureretked, Puhta Vee Teemapark, Porkuni Muuseum, Piibe Teater ja OÜ Vaksali Trahter/Linumäe loodustalu. Messikülalastajad tundsid enim huvi kultuuriürituste ja aktiivse vaba aja veetmise võimaluste vastu Tapa vallas, mistõttu haarati hoogsalt teatrietenduse „Moe mees“ flaierid. Populaarseks osutus OÜ Luureretke poolt pakutud messipakkumine, mis sisaldas aktiivset tegevust metsas 10 inimesele koos sauna kasutamiseks. Tallinnast pärit ettevõtted tundsid elavat huvi ühiste meeskonnakoostiste vastu ja erisikud erinevate võimaluste vastu, kuidas erilist tähtpäevi tähistada. Õpetajad ja huviringide juhendajad avastasid huviga Porkuni muuseumi ja Puhta Vee Teemaparki suviseid koolipakkumisi. Tõsisemad matkasellid huvitusid Linnumäe loodustalu teenustest ja rabamatkadest. Mitme endised Jänedä kooli vilistlased ja külalastajad lubasid

Lisaks kohalikele ettevõtjatele tutvustas messil Tapa valda ka ettevõtlusspetsialist Marko Teiva. Foto Ahto Neidek

tulla nooruspõlve taasavastama Jänedä puhkekeskuse ja muuseumi. Messi jooksul sai tutvustatud Tapa valda ja siin asuvaid ettevõtteid oma tuhatkonnale inimesele. Külalastajate tagasiside põhjal on vaja veel teha töist tööd Lääne-Virumaa ja Tapa valla tuntuse suurendamisega. Paljudele külalastajatele seostub Lääne-Virumaa Aqva veeskusega, mis on messimuljete põhjal isegi tuntum kui Rakvere linn ja Lääne-Virumaa. Tourest sai selgeks, et Eestimaal paikneb tohutul hulgal

imepäraseid turismitalusid, matka- ja seiklusradu, toimub sadu festivale ning kultuuripäevi. Kõigi ürituste külastamiseks tuleb varuda vähemalt 2-3 aastat aega. Loodan, et Lääne-Viru omavalitsused ja Tapa vald koos kohalike ettevõtjatega osalevad ka 2020 aasta Tourestil. Ettevõtjad, kes tahavad oma teenuste ja toodetega osaleda järgmisel Tourestil, võtke julgelt ühendust Tapa valla ettevõtlusspetsialist Marko Teivaga, e-post: marko.teiva@tapa.ee, tel 3229 661 või 58667515.

ARVAMUS

Tapa linna prügimajandusest

Raivo Raid
KÜ Põllu 1 juhatuse esimees

Detsember 2007. Kõik selleks, et elanikkond ja asutused saaksid alates 1. jaanuarist 2008 üle minna jäätmete sorteerimisel baseeruvale prügimajandusele, peaks omavalitsustes vastava valitsuse määruse järgi tehtud olema!

Täna on selge, et muutused ei toimu üldse! Seda enam, et elame demokraatlikus ühiskonnas ja sunnimeetodid lihtsalt ei tööta! Harjumuseks ja harjutamiseks läheb aga mitu inimpõlve vaja!

Tegelikuses ei olnud isegi 2016. aasta novembris veel kaugeltki selge isegi see, kuidas oleks võimalik Tapa valla territooriumil, Tapa vallavalitsuse poolt korraldatud jäätmeveo konkursi tulemusel, järgmiseks 5 aastaks hanke võitnud jäätmetööstusfirmaga tulemuslikku koostööd teha ??? Oleme tänaseks olukorras, kus üks lepingupool (jäätme firma) dikteerib ühepoolset, viidates bürokratlikult seadustele, kogu protsessi. Nn „sorteeritud“ jäätmete konteinerite sisu suvaline hindamine ja sellele järgnev protseduur (väljaveost keeldumine, tühisõit jne.) on muudetud firmale tulusaks äriks. Lepinguliselt peaks ju toimuma sorteeritud jäätmete tasuta äravedu! Tegelikuses jääb mulje, et viidates elanikkonna poolt (tasuta teostatud) sorteerimisel tekkinud vigadele, tehakse kogu protsess firmale mitmekordselt kasumlikuks.

Täna on selge (jaanuar 2019) on arvatavalt tänu jäätmetööstusjaamale olukord rahulikumaks läinud. Prügifirmad enam ei ähvarda trahvidega, vaid toimetavad rahulikult ilma suure

kisa ja kärata. Ajakirjandusest aga loeme, et eurodirektiivide mittetäitmine ähvardab Eesti riiki trahviga!

Loeme aga jätkuvalt uudisest prügi massilisest põletamisest elektritootmiseks ja pealinna kütmiseks. Loeme, et Eesti kohaliku prügi ei jätku ja seda tuleb tohututes kogustes sisse vedada välismaalt. Kas me oleme teadlikud, missuguseid järeldusi teeb sellest kohalik elanik? Tallinlastel on asi selge – kõik läheb ahju! Mis juhtub aga tegelikult Tapa valla prügiga on meile selgusetu, sest kohalik Lääne-Virumaa prügila, ajakirjanduse andmetel, ikka veel kiratseb ... „Kelle või mille jaoks ja kuhu me peame tasuta oma väikekorteris sorteerima?“, küsib lihtsurelik, „pakend, paber, plastik, kile, puit ja poroloon kõik on segunenud, raamat ei ole enam see, reklaamitruki (tohutul hulgal) ahjus ei põle ... jne.“ Kas siin ei peaks riik oma jäätmetööstust natukenegi elanikkonna aitamiseks üle vaatama ja tegelikkusele kohaldama, kärpimaks seejuures teatud prügifirmade monopoli.

Pääsuga kõigi asutuste ja korterimajade (vähemalt 5 korterit) juures paiknevad prügi ladustamiskohad (platsid) on omaniku poolt jõukohaselt kohaldatud sorteeritud ja mittesorteeritud prügi vastuvõtmiseks. Need vastavad põhiosas hoiu- ja väljaveotingimustele. Sealjuures puuduvad kohapeal (Soome, Rootsi eeskujul) vastavad suured, selgelt loetavad, sorteerimist suunavad plakadid (alused), mille eest peaks hoolitseta ja kandma kulud jäätmetööstusele ise - kui nad ikka tahavad, et elanikkond õpiks ja harjaks prügi sorteerimise! Prügikonteinerid on ka suures osas kaitsmata ilmastiku toime eest ja nn „prügikollide“ laastavate sorteerimisretkede eest, mis

pea igal hommikul jätab konteinerite juures trööstitu mulje!

Selge on see, et olukorra lahendamiseks on vaja kõigi osapoolte koordineeritud tegevust. Eraldi, omaette tegutsedes on tagajärjeks jätkuv kaos. Ei aita siin ranged eeskirjad, seadusega lubatud trahvimäärad või firmade isetegevuslikult tõstatavad sorteerimata prügi väljaveo trahvihiinad. Halvemal juhul kallimad, sorteeritud olmejäätmete üldprügi seisusesse „üleviimise“ tekitatud lisaveokorrad. Selleks, et antud küsimused võiksid leida kõigi osapoolte mõistmist ja õiglase lahenduse otsimist ja leidmist tuleks kõigepealt elanikkonna ja prügifirmade õiglane omavaheline suhtlus ja arveldussüsteem paika panna.

Variant nr. 1. nn tasuta, seadusega ühepoolset paika pandud, sorteerimine elanikkonna poolt tuleb ära lõpetada ja asendada, nii nagu korduskasutusega taaraga tehakse, tasuliseks. Juba sellepärast, et elanik on pakendi eest juba eelnevalt äridele tasunud, topeltmaksustamine on kurjast!

Variant nr. 2 jätta elanikkonna kohustuslikuks sorteerimisülesandeks ainult toidujäätmete eemaldamine st. selle kohustuslik eraldi kogumine, ka taara puhastamine toidujäätmetest enne kogumiskonteinerisse panemist! Kõik ülejäänud sorteerimine on soovitatav, südametunnistuse asi, mida iga enesest lugupidav inimene muidugi ka teeks, ilma surveta! Sealjuures prügi paigutatakse (kallatakse) konteinerisse ilma kilekottideta! Sellega võiksime saavutada, et konteinerites asuks ainult sorteerimisliinide jaoks sobilik nn kuiv prügi, mida siis edukalt prügijaamades liinimeetodil fotosilma ja käsitsi tööjõu abil sorteerida saaks!

02. märtsil
JÄNEDA LOSSIS

IV HEATEGEVUSLIK PAPA KRIMMI KOOGIKOHVIK

OOTAB KOOGIMEISTREID JA MAGUSASÕPRU
PRESIDENDIMATKA LÕPETAMA

Kohvik avab uksed kell **12.30** ja kestab, kuni letid on lagedad.

Koogimüügist saadud tulu läheb
lossi saali lava renoveerimiseks.

Koogimeistrid, ootame teie rohket osavõttu!
Palume võistluskoogid registreerida
kuni 28. veebruarini (k.a).

Võistluste võitjatele panevad auhinnad välja
OÜ Jäneda Möis, OÜ Segers Eesti,
OÜ Jäneda Puit ja klubi „Kõrvelilil“.

Selle aasta koogikonkursi teemad on
EESTI KEEL ning LAULU- JA TANTSUPIDU.

Registreerumine ja täpsem info:
e-post janeda@tapa.lib.ee
telefonil 38 98 330, E-N kl 10-18
Jäneda raamatukogus E-N kl 10-18

23. veebruaril kell 20:00
LEHTSE KULTUURIMAJAS

Veebruarinõhtu

EV 101. sünnipäevapidu kõigile

Meeleolukad esinemised
Lehtse Kammerkoor,
"Mõisapiigad" ja
"Jäneda naised"

Tantsuks ansambel
"PLAAN B"

PÄÄSE 7€

Eelregistreerimine lõudadesse 22. veebruarini

5. märts 2019
kell 18:00

Vastlapäev

Vastlapäev toimub **Männikumäel** vaid lume olemasolul.
Jälgige teateid Tapa valla kodulehel ja facebookis.

Toimuva võistlused:
"kõige pikem liug" ja
"kõige lähedam
sõiduvahend"

Parimatele
medalid ja meened

Tule ise ja
võta sõber
ka kaasa!

Kõigile tasuta supp!

Korraldajad:
Tapa Vallavalitsus
Tapa Kultuurikoda ning Tapa lastekaitse ühingu vabatahtlikud

BALTI SPOON

kutsub sind tööle!

Kutsume meiega pikaajalisele koostööle nii uusi
kui varem meie juures töötanud inimesi!

Oma silm on kuningas! Kui oled hakkaja, kohusetundlik ja
sulle sobib vahetustega töö, siis tule meile külla!
Tutvustame sulle ametikohti ja näitame tehast.

Vabad ametikohad:

- TÖÖTAJAD TOOTMISESSE
- TÖSTUKIJUHT
- ELEKTRIK
- AUTOMAATIK
- MEHAANIK
- SAEOPERAATOR

Tagatud on kaasaegsed, soojad ja puhtad tööruumid, turvaline
töökeskkond. Pakume töötajatele tasuta bussitransporti ja lõunat.
Panustame väljaõppesse ja arengusse, märkame tähtpäevi ja
peresündmusi ning hoolime töötajate tervisest.

Tule tutvuma või saada CV aadressile personal@baltispoon.ee

Lisainfo ja kohtumiste kokkuleppimine: tel 671 2476
Asume Kupu külas, Kuusalu vallas

MÖHRING
GROUP

BALTI SPOON OÜ

20 aastat kogemust
350 töötajat

Oleme sulle usaldusväärne
partner, palk laekub õigel
päeval ja maksud on makstud.

Töö meie juures on jõuko-
hane kõigile töötajatele
meestele ja naistele.

Tootmistöödel pakume välja-
õpet oskustöölise taseme
saavutamiseks.

Soosime arengut, et
inimesed õpiksid töötama
tehase erinevates osakon-
dades. See muudab töö
huvitavamaks ja meeskon-
nad mitmekesisemaks.

Meil on 8-tunnised vahetu-
sed, täpsema ajakava leiad
kodulehelt.

www.baltispoon.ee

Tule liikuma ! Matk Porkunisse

9 + 9 km
24.veebruaril 2019.a.

Koos perelega enda ja vabariigi terviseks !

7.30 Eesti lipu heiskamine endise vallamaja ees, hommikukohv Spordikompleksis.
Matk algab kodudest ☺

Korraliku talveilmaga algab matka suusarada suusastaadionilt.
Registreerimine Porkuni koolis.
Pakume suppi ja vastlakuklit.
11.30 – 15.00

Tule nautima koos pere ja sõpradega ilusat päeva!

TAMSALE
SUUSASTAADION

Eesti Vabariik 101 - Vabariigi terviseks!

Alar Teras

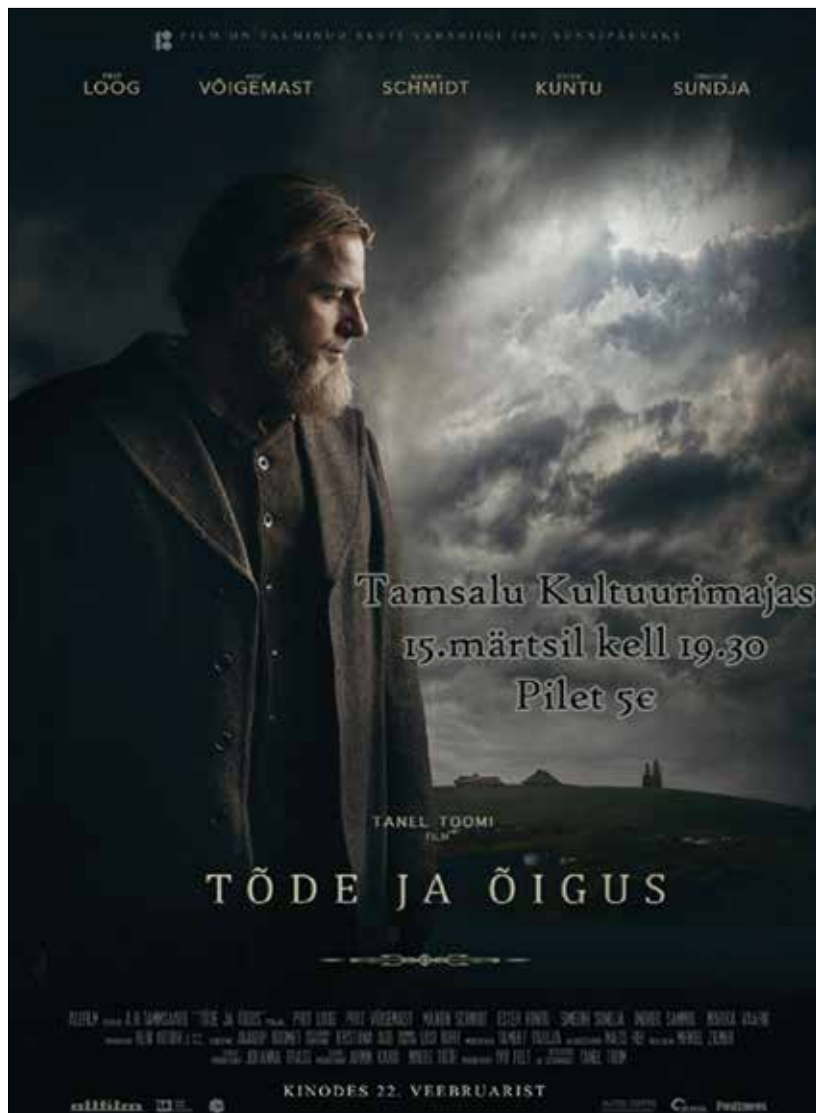
Kutsume kõiki tervisespordist ja liikumisest huvitatuid riigi sünnipäeval tervisekilomeetreid koguma. Rutka radadel toimub see juba üheteistkümnendat korda!

Tapal kogume Vabariigi terviseks kilomeetreid 24. veebruaril 2019.a Rutkaste matkarajal suusatades või kõndides või joostes. Kõik oleneb

ilmast ja lume paksusest.

Alates kella 9:00 on Tapa linnas Võidu pst lõpus asuva reoveepuhasti juures välja pandud registreerimislehed. Seal juhatavad viidad matkarajale. Peale suusasõitu/jalutuskäiku/jooksu märgib igaüks lehele tema poolt läbitud kilomeetrid. Kilomeetrite kogumine kestab kuni kella 18:00-ni.

Jälgi FB üritust
<https://www.facebook.com/events/1121986827973968/>
Kohtumiseni rajal!

Pärandihoidja tahab panustada meie vanade kalmistute kultuuripärandi hoidmisse ja kutsub kaasa lööma

Sirje Kuusik, juhatuse esimees MTÜ Pärandihoidja

Ajad mööduvad ja elu meie ümber muutub pidevalt, praegusel ajal ehk kiireminigi kui varem. Igapäevaelu kiiruses kipub nappima aega mäletada ja mõelda möödunud. Nii on juhtunud, et mitmeid põlvkondi eelläinute pärandi säilimine vanadel kalmistutel on ohus.

Ambla kihelkondadest, sh Tapalt pärit Neumannide-Liedebergide suguvõsa tänastele liikmetele on mäletamine ja kultuuripärandi hoidmine väga tähtsad. Meie suguvõsast on pärit ka mitu Eesti kultuuriloos olulist isikuit, tuntuim neist Tapa lähedal Linnape külas sündinud luuletaja ja kirjastaja Mihkel Neumann (1866-1941). 2018. aasta lõpus asutasid meie suguvõsa liikmed mittetulundusühingu Pärandihoidja. Vähem kui kahe kuuga on kuue asutajaliikmeka ühingu liikmete arv rohkem kui kahekordistunud. Liikmete hulgas on väga erinevate elualade esindajaid: kirikuõpetajad, kunstnikud, ajakirjanik, ametnikud, professor, pensionärid, bioloog, loodusravi terapeut, ettevõtluskonsultant jt ja üks äriühing, kuid meie kõigi ühiseks sooviks on keskenduda esimestel tegevusaastatel meie piirkonna vanade kalmistute kultuuripärandi hoidmisele ja edendamisele ning selle erilise ja väärtusliku infor-

Vaade Sipelga surnuaialt -Tapa kogukonna pikaajsest matmispaigalt 19. sajandi teisest poolest kuni praeguseni. Foto erakogust

matsiooni levitamisele. Mitu ühingu liiget on sündinud ja kasvanud või elavad praegu Tapa vallas.

Meie ühing juba leidnud mitmeid koostööpartnereid, sh Kadrina ja Tapa vald, EELK Kadrina Katriina ja Ambla Maarja kogudused, MPEÕK Tapa Ristija Johannese Kogudus, Neeruti Selts jt. Leitud partneritega koostöös on kavandamisel ühisprojekt, kus soovime keskenduda meie piirkonna vanade kalmistute kultuuripärandi hoidmise tegevustele: talgud (sh Tapa Siselinna kalmistul), õpitoad kultuuripärandi üksikobjektide renoveerimiseks (n sepisristid ja piirdeaiaid), koolitused ja õppekäik Tartu arhiivi arhiivimaterjalide uurimise oskuste saamiseks ning mitmekülgne ühistrükkis: vana-

PÄRANDIHOIDJA

de kalmistute (sh Tapa kogukonna pikaajse matmispaik Sipelga kalmistu) tekke- ja arengulood, kirikuõpetajad, erinevate põlvkondade perede isiklikud mälestused tuntud või huvitavatest isikutest, matusekommetest jms, ehiskäsitöö kalmistutel, legendid ja lood, luuletused, erinevatest ajastutest fotod vanadest kalmistutest ja tegevustest neis jm.

Kutsume kõiki soovijaid eraisikuid või organisatsioone kaasa lööma ühingu tegevustes ja andma meile teada vanadest fotodest, mälestustest jm seonduvast. Suurema huvi korral olete oodatud liikmeks astuma.

Baaskoolitus haridusasutuste hoolekogude liikmetele

Anne Roos
haridusspetsialist

Vallavalitsuse eestvedamisel toimub baaskoolitus Tapa valla haridusasutuste hoolekogude liikmetele.

Hoolekogude koolituse eesmärk on anda otsustamiseks vajalikud teadmised inimestele, kes on kooli või

lasteaia hoolekogu liikmed. Kaugem eesmärk lähendada kooli/lasteaeda ja vanemaid üksteisele ning kaasata vanemaid õppe- ja koolitöösse üha rohkem. Koolitajaks on Eesti Lastevanemate Liidu juhatuse liige Kristiine Vahtramäe.

I moodul toimus Tapa Gümnaasiumis jaanuaris 2019, kus teemaks oli hoolekogu koostöö ja maine kujundamine, võimalused, ülesanded,

õigusaktid. I moodul oli sisukas ja analüüsima panev. Baaskoolituse II moodul toimub märtsis ja teemaks on asutuse dokumentatsioon ning sellega seonduv, III moodul toimub aprillis.

Suur tänu osalejatele! Kõikide haridusasutuste hoolekogude liikmed on oodatud osalema järgmistes moodulites.

Teade endise Tapa valla jäätmeveopiirkonna hinnamuutuse kohta

Ragn-Sells AS teostab endises Tapa valla jäätmeveopiirkonnas segaolmejäätmete, paberi ja kartongi ning biolagunevate jäätmete vedu.

Ettevõtte pöördus 18.09.2018 Tapa Vallavalitsuse poole taotlusega tõsta endises Tapa valla jäätmeveopiirkonnas teenuse hinda. Üheks olulisemaks hinnatõusu taotlemise põhjuseks oli jäätmete käitlushinna tõus.

Tapa Vallavalitsus kooskõlastas jäätmeveo teenuse hinnana 8,92 eur/m³. Uus hind hakkab kehtima alates 01.03.2019. Hinnakirja muutusest teavitab jäätmevaldajaid ka Ragn-Sells AS e-posti ja tavaposti teel.

Uus hinnakiri

Jäätmeliik	Mahuti tüüp	Graafikujärgne tühjendus	Graafikuväline tühjendus (tellimisel)
Olmejäätmed	jäätmekott 150 l	0,44 €	0,66 €
	80 l	0,71 €	1,07 €
	140 l	1,25 €	1,87 €
	240 l	2,14 €	3,20 €
	370 l	3,30 €	4,94 €
	600 l	5,35 €	8,03 €
	660 l	5,88 €	8,81 €
	800 l	7,13 €	10,70 €
	1500 l	13,38 €	20,06 €
	2500 l	22,30 €	33,44 €
	4500 l	40,13 €	60,20 €
Paber ja kartong	1m³	0,00 €	
Biolagunevad köögi- ja sööklajajäätmed	1m³	0,00 €	

Kas Tapa valla otsustajad vahetavad kohaliku kultuuri jupi asfalttee vastu?

Katrin Kull,
Patika küla

2018. aasta teisel poolel avaldati Kaitseväge Keskpolügooni (KVVKP) eriplaneeringu keskkonnamõtude strateegilise hindamise dokument – koos lisadega üle 1000 lehekülje. Samaaegselt tõusis üles keskpõlügeni nn laiendatud ohualade temaatika ning koos Soodla harjutusvälja ja Tapa-lähedaste objektidega saab kogu sõjaväelise tegevuse ala olema suurem kui siinne nõukaegne militaara. Kahjuks avaneb keskkonnamõju hindamise tulemusena kurb pilt sõjaväeliste arengute mõju osas looduskonnale ja kohalikele kultuurile. Samuti tegutsetakse juba maade võõrandamisega ohualades. Kogu protsessi saadab aga hämamine plaanide osas ja inimeste huvidest üle sõitmine.

Mõju kohta looduskonnale võib täpsemalt lugeda KVVKP keskkonnamõju strateegilise hindamise raportist, aga lühidalt: mitmed liigid, sh kaitsealused ja suurlukid tõenäoliselt kaovad piirkonnast. Metsa- ja veekooslused muutuvad suuresti. Mõju inimesele hinnatakse peamiselt müra- ja liikluskoores tulumise aspektist, samuti vaadeldakse ohuna vibratsiooni, õhusaastet ja raskemetallide leostumist veesüsteemi. Müra tõttu on teatud piirkondadesse jäävatel inimestel vaja ka oma elupaigast lahkuda. Juurdepääsu Põhja-Kõrvemaa ja Ohepalu looduskaitsealale piiratakse esialsete plaanide järgi maksimaalselt 90 päeval aastas, kuid selle ajahüki fikseerimisest õiguslikku tähtsust omava kokkuleppega on välditud. Kaudse mõjuna kaob piirkonnas mõte loodusturismi ja vaiksuse puhkemajanduse viljelemiseks. Pigem soovivat raport siia näiteks seiklusparke, millele müra negatiivset mõju ei avalda.

Absoluutselt pole hindamisraportis uuritud KVVKP mõju kohalikele kogukonnale kultuurilisest aspektist. Kahetsusväärset ei käsitleta sotsiaalset keskkonda osana keskkonnast. Kultuuriväärtuste Amet on siiski esitanud omapoolse nimekirja pärandkultuuri objektidest, mis kaovad. Juurdepääsu inimeste identiteedi osaks olevatele maadele ja metsadele piiratakse. Elanike arvamise uurimiseks läbi viidud küsitlus ei ole esinduslik, millele juhtisid kohaliku kogukonna esindajad ka tähelepanu, kuid adekvaatse uuringu

läbiviimisest Kaitseministeerium keeldus. Erinevalt teiste valdade elanikest pole Tapa valla elanike arvamus üldse uuritud.

Kui kultuuri või loomade-taimede hävimine on midagi abstraktset, milleni meie ühiskonna tänane empaatiatase ei küüni, siis turvalisus võiks küll olla teema, millele sõjaväebaasi arenduse kontekstis tähelepanu pöörata. Potentsiaalse konflikti korral on ju just baasi ümbruse rahvas “inimkilbiks”. Juba praegu vedeleb polügoonil laskemoona, mille otsa võib kogemata astuda. Isegi kui sõjaohu kaob, jääb siia lõhkemata mürskude oht.

Jokkskeem seisnebki selles, et kogu sõjaväelise arenduse ala on planeeritud pika aja vältel erinevate objektidena, mis paiknevad eri valdade territooriumidel. Täna on selge, et terviku näol saab tegu olema suure sõjaväebaasiga Peterburi maantee, Piibe maantee ja Tapa-Loobu maantee vahel, kusjuures maa-alal asuvad looduskaitsealad võetakse osaliselt kasutusse nn laiendatud ohualadena. Mõju loodusele ja inimesele uuritakse erinevate planeeringuosade lõikes, aga tervikuna kumuleerub see oluliselt suuremaks.

Paberite järgi on inimesi otsustusprotsessidesse justkui kaasatud, aga tegelikkus on teistsugune. On avaldatud teateid ametlikes teadaannetes ja valdade kodulehtedel, aga sellise suuremahulise arenduse kommunikatsiooniks on sellest vähe. Inimesed avastavad järjest oma maid laiendatud ohualade kaardil. Siinkohal soovitaks kiirelt lugete kontrollida, ega punane joon läbi teie maade liigu, sest sellekohast eelteadet teile ilmselt ei saadeta.

Keskkonnamõju strateegilisele hindamisele saadeti 2018. aasta novembris 104 kohaliku inimese allkirjaga tagasiside, milles tegime ettepaneku organiseerida ala planeerimine ühe tervikuna, uurida Tapa valla elanike arvamus arenduse mõju osas kohalikele elanikkonnale ja parendada kommunikatsiooni. Kaitseministeerium keeldus muudatustest.

Tapa valla otsustajad on seni Kaitseväge arendustele igati tuult tiibadesse puhunud. Heal meelel on loobunud omapoolsest otsustusõigusest Tapa lähiharjutusala ja Rabasaare küla osas. Koostatavasse Tapa valla üldplaneeringusse on isegi teenistusvalmilt sisse kirjutatud visioon olla heaks partneriks

kaitsevägele ja liitlasjõududele! Plaan tagada vallas hea elukeskkond ka looduse hindajatele jääb aga viimaste arengute valguses üldsõnaliselt klišeeks.

Saatsin “104 kirjale” allkirjutatud inimeste volitusel ka sellekohase järelepärimise Tapa vallavalitsusele ja -volikogule, et saada üheselt aru, kas munitsipaalvõim on kohalike inimeste muredes nendega koos või nende vastu. Kui Kaitseministeerium on seni oma vastustes jäigalt igasugused vastutulekud välistanud, on nende vastuste toon siiski pigem inimlik. Sellist külma ja bürokraatlikku vastust nagu valla poolt Riho Telli allkirjaga saabus, pole ametkondadelt ammu laekunud. Antud kirjavahetuse ja muu KVVKP jt sõjaväebaasi osade arenduste mõjuga inimestele on võimalik põhjalikumalt tutvuda veebis aadressil loodusinimesojavagi.wordpress.com.

Vallapoolsed otsustajad on veel 2015. aastal koostöö osas kaitsestruktuuridega vägagi lootusrikkad olnud (vt nt A. Kirdi artiklit 2015. a mai “Sõnumed” lehes). Oodatakse muuhulgas tuhandeid töökohti ja odavamat toasooja hinda. Täna, kui seoses keskkonnamõju hindamise ja laienemisploani avalikustamisega on näha nn kulupool ehk see, mida kohalik kogukond baasi arendamisel kaotab, oleks sobiv aeg vahekokkuvõtteks. Kui palju on loodud töökohti? Kui suured on lisandunud investeeringud? Missugused teenused on lisandunud? Kui suures mahus taristut on Kaitseministeerium rahastanud peale nende teede, millel ka endal sõjaväe huvides liikuda vaja?

Elanikud, kes praegu murest murtud seoses oma maade võileivahinna eest võõrandamise ja looduskeskonna hävinemisega, tunnevad, et tasakaal on väga paigast ära. Ohvriks tuuakse kohalikud põliselanikud, kellest osa peab lahkuma kodudest ja kodupaikadest. Nad vahetatakse potentsiaalsete läbisõitjate ja uustulnukate ning jupi asfalttee vastu, millel sõidavad lahingumasinad. Veebruaris toimunud Kaitseministeeriumi organiseeritud koosolekul öeldi ministeeriumi esindaja poolt selgelt, et nemad on avatud ressursside hindamisele ja kompenseerimisettepanekutele valla poolt. Kuusalu vallavolikogu esindajad olid vähemasti sõnades selles osas oma valla rahva poolel. Tapa poolel valitses aga vaikus.

Arenguosaakond on võtnud arendussuuna IT-valdkonnas

Dmitri Okatov
abivallavanem/arenguosaakonna juhataja

Möödunud aasta detsembris valmis Tapa valla kohta interaktiivne kaardirakenduse kogu, kust leiab infot valla taliteede hoolduse ja üldkasutatavate prügikonteinerite kohta ning saab esitada ettepanekuid valla üldplaneeringu jaoks.

Koostöös teiste osakondadega jätkatakse uute teemakaartide loomist, et muuta Tapa valda puudutav info valla elanikele ja külalistele paremini kättesaadavaks. Samas on see ka võimalus koostööks vallakodanikega, sest kõigil on võimalus kaartide sisu loomisele kaasa aidata – pakkuda täiendavat informatsiooni või viidata kaardirakenduste koostamisel tekkinud ebatäpsustele.

Lehe ilmumise ajaks on lisandunud kaks uut interaktiivset teemakaarti ettevõtluse tutvustamiseks „Aktiivne puhkus Tapa vallas“ ja „Ettevõtlus Tapa vallas“.

„Aktiivne puhkus Tapa vallas“ sisaldab viit teemakihti – aktiivne puhkus, majutus, toitlustus, õpi- ja töötoad, vaatamist väärt. Eesmärk on koondada teenused ja külastamist väärt paigad, mida meie vallas on pakkuda nii vallaelanikele kui külalistele, kel soovi vähe toimekamalt oma vaba aega veeta.

PAULI KOLUMN

Eesti keele aasta ???

Paul Lääne

Mida see võiks tähendada või anda? Eriti kui president kõnes annab mõista, et just iga kodanik peaks eesti keele heaks midagi olulist ära tegema. Seda olukorras, kui riik jätab kõik olulisemad asjad tegemata või töötab pigem vastu sellele, et meie emakeel võiks püsivalt kasutusse jääda.

Eesti avalikku ruumi risustavad üha rohkem ja rohkem nõmedad ingliskeelsed poe-, firma- asutuse- jm sildid. Kõigi projektide, festivalide, ürituste nimed on pidev ingliskeelne vigurdamine. Eesti raadio ei tea enam midagi teistest Euroopa rahvastest, sind kallatakse päevast päeva üle ingliskeelse saastmusaga. Ainus suurejooneline ja riiklikult rahastatav lauluvõistlus Eestis kannab küll nime Eesti laul, kuid korraldajate kaudu toodab praktiliselt eranditult ingliskeelset rämpsmuusikat. Meie, eestlaste riigi raha eest. Mida teeb riik ja keeleinspeksioon, ei saa aru, tegusid ei näe?

Teisel kaardil „Ettevõtlus Tapa vallas“ on info Tapa vallas pakutavate teenuste asukohtade ja kontaktandmetega. Internetis on palju erinevaid portaale, kus ettevõtluse kohta infot otsida, kuid sageli polegi seda nii lihtne leida. Antud teemakaart pakub koondinfot koduvalla ettevõtluse kohta. Ettevõtjale on see aga üheks võimaluseks teavitada oma teenusest potentsiaalseid kliente.

Kindlasti pole loodud kaardid oma esialgses variandis täiuslikud ja vajavad täiendamist. Siit üleskutse kõigile vallas tegutsevatele ettevõtjatele inimestele: kui teie poolt pakutavat teenust pole kaartidele kantud, kuid soovite, et see oleks sealt leitav või kui aktiivse puhkuse kaardilt on puudu kohti, mida kindlasti tasub teistelgi külastada, siis võtke ühendust Tapa valla ettevõtlusspetsialisti Marko Teivaga (meilitsi e-postiaadressil marko.teiva@tapa.ee või telefonil 3229661, 58667515). Sama soovitus kehtib, kui kaardil olemasolevaid andmeid on vaja muuta. Kaardi tehnilise poolega seonduvate küsimuste korral võtke ühendust IT-spetsialisti Villu Varblasega – e-post villu.varblane@tapa.ee, telefon 3229680.

Kaardid on leitavad aadressil <https://tapa.maps.arcgis.com> või Tapa valla kodulehelt www.tapa.ee.

Elanike heaolu versus Eesti kaitsevõime

Riho Tell
Tapa vallavanem

Umbes samalaladse teema püstitab pr Katrin Kull oma pöördumises, väljendades muret Kaitseväge keskpõlügeni eriplaneeringu ja selle keskkonnamõju hinnangu järelduste suhtes. Teatavasti Kaitseväge keskpõlügeni ega planeeritavad ohualad ei jää Tapa valla territooriumile, kuid selle kaudseid mõjusid Tapa valla elanikele ei saa eitada. Pr. Katrin Kull ei ole rahul asjade käiguga kuidas kogu temaatikat käsitletakse ning tema hinnangul tegeletakse hämmamisega. Tõepoolest, esmapilgul tundub asi

segasevõitu, sest korraga menetletakse eriplaneeringut, keskkonnamõtude hinnangut ja polügooni ohualasid. Samas on Kaitseministeerium korraldanud mitmeid avalikke arutelusid, neist viimane toimus Tapa vallavalitsuse ettepanekul 9. veebruaril, kus kõik said küsida neid huvitavaid küsimusi. Seega, kellel vähegi asja vastu huvi, on saanud oma küsimustele vastused, on iseasi kas need vastused meeldivad. Mulle teadaolevalt ei ole peale pr. Katrin Kulli ükski vallakodanik valla poole abipalvega pöördunud, et temast „üle sõidetaks“ või tema huvidega ei arvestata. Tapa linna ja lähiumbruse elanike jaoks ei ole sõjaväe kohalolek ja polügoon mingi uus nähtus, sellega ollakse harjunud. Ka praegune eriplaneering ei

näe ette mingisugust keskpõlügeni laienemist. Uus nähtus on ohualad, kus teatud perioodidel planeeritakse liikumispäringuid kehtestada. Ohuala pole inimeste kiusamiseks, vaid nagu nimigi ütleb, nende ohutuse tagamiseks. Enesestmõistetavalt avaldab keskpõlügenil toimuv negatiivset mõju looduskonnale, seda ei salga keegi. Lahendus pole vastandumises, vaid kompromissis Eesti kaitsevõimekuse tõstmise ning kultuuri- ja looduskonnaga vahel.

Täpsustuseks mõiste „jupike teed“, millele pr Katrin Kull viitab, on rahalises väljenduses 1 965 000 eurot. Just sellise summa on Kaitseministeerium investeerinud Tapa linna infrastruktuuri arendusse.

Tapa valla 2019. aastaks planeeritud ehitused

Andrus Freienthal
abivallavanem/
haldusosakonna juhataja

Kooskõlas valla 2019. aasta eelarvega ja töös oleva hankeplaaniga võetakse käesoleval aastal ette rida ehitusi nii hoonetega kui teedega ja tänavatega.

Suurematest tänavahitustest on planeeritud Tapal Karja tänava rekonstrueerimise 2. etapi teostamine ja Tamsalus Tööstuse tänava äärde kõnnitee ehitamine ja tänavavalgustuse rajamine. 2018. aastal rekonstrueeriti Karja tänava esimene lõik: Ambla maanteest kuni ristumiseni Karja põiktänavaga. Ehitustööde käigus rajati uus sõidutee katend, ehitati kõnnitee ja tänavavalgustus. Tööde maksumusest kattis Kaitseministeerium 50%. Käesoleval aastal on plaanis rekonstrueerida tänavalõik Karja põiktänavast kuni raudtee kaubajaamani. Ehitatakse uus katend ja rajatakse tänavavalgustus.

Tamsalus rekonstrueeriti 2017. aastal Tööstuse tänava lõik raudteeülesõidukoha ja Tiigi Keskus AS mahasõidu vahel. 2018. aastal rekonstrueeriti tänavalõik kuni Lubja tänava ristmikuni.

Karja ja Tööstuse tänavad on mõlemad väga olulised transporditeed. Karja tänav on ainuke Tapa tööstusparki teenindav tänav, mida igapäevaselt kasutavad sealasuvate ettevõtete toodangut ja tooret vedavad kümned raskeveokid. Tööstuse tänav Tamsalus teenindab Tamsalu suuretevõtteid ja kohalikke elanikke. Kõnnitee ja tänavavalgustus rajatakse Tiigi Keskus AS mahasõidust kuni Tamsalu raudteeülesõidukohani.

Veel on plaanis rajada uus asfaltkatend Tapal Ohtu puisteele Pika tänava ja Paide maantee vahelisel lõigul ning Eha tänavale 1.Mai puistee ja Paide maantee vahelisel lõigul. Samuti

ehitatakse kõnnitee Lembitu puistee äärde ja Ivaste tänava kanti, et tekitada katkematu jalgte kesklinnast kuni Üleviste tänava korterelamuteni.

Pinnatakse ka terve rida valla kruusakattega teid ja asfalteeritud tänavaid. Täpne nimekiri selgub hanke tulemusena.

Jätkub Läpi-Aru-Ojaküla tee rekonstrueerimise projekteerimine, mida rahastab 100% ulatuses Kaitseministeerium.

Hoonetega seotud suurimad tööd on planeeritud kahes suures rahvamajas. Tapa rahvamajas ehitustööd käivad ja plaanide kohaselt peaks hoone ümberehitus valmis saama käesoleva aasta juuli lõpus.

Suured tööd seisavad ees Tamsalu rahvamajas. Projekteerimine peab lõppema märtsi lõpus ja siis kuulutatakse välja ehitushange. Hetke seisuga on plaanis korrastada siseruumid, ehitada uued ventilatsiooni, valvesignalsatsiooni-, kütte – ja elektrisüsteemid. Hoone välisviimistlus jääb samaks, kuid seda on vaja korrastada ja puhastada.

Samuti on plaanis valmis ehitada Tapa Vallahoolduse Tapa töögrupi töökoda-garaaž. Tapa vallale kuulub endise nõukogude sõjaväeosa laohoone Karja 2, mille ümberehitamist alustati möödunud aastal. Hoone sai uue katuse, ukseid, elektriühenduse ja osaliselt põrandad. Käesoleval aastal tuleb sisemised ruumid välja ehitada, välisviimistlus korrastada ja elektri- ning veesüsteemid rajada. Kuni möödunud aasta keskpaigani sai Vallahoolduse töögrupp kasutada Tapa rahvamaja garaaži, kuid seoses hoone ümberehitamisega pole see enam võimalik.

Vastavalt sellele, kuidas korraldame hankemenetlused ja saame teada tulemused, anname avalikkusele teada iga objekti ehitusmaksumuse, tööde tähtsust ja teostajad.

Huviringide edendamine Tapa vallas

Dmitri Okatov
abivallavanem/
arenguosakonna juhataja

Tapa vallavalitsusele eraldatud 10 000 eurot sihtotstarbelist katuseraha on mõeldud huviringide arendamiseks ja edendamiseks meie vallas. Summa on jaotatud kaheks: 5000 eurot suunatakse robotootika edendamiseks Tapa valla haridusasutustes (lasteaiad ja koolid) ja 5000 eurot maleringi käivitamiseks Tapa linnas.

Robootika on muutunud üheks populaarsemaks huviringiks Eestis. Juba varakult saavad lapsed robotootikas ennast proovile panna mehaanika, informaatika ja elektroonika valdkonnas. Praegusel ajal alustatakse robotootikaga tegelemist juba lasteaiast

peale. Soovime pakkuda meie valla lasteadeadele ja koolidele selleks vajalikke vahendeid. Huvi antud valdkonna vastu on väga suur ning selle püsimiseks, tuleb pakkuda üha uuemaid ja moodsamaid lahendusi ideede loomiseks ja ellu viimiseks.

Teine pool rahast kulub maleringi käivitamiseks Tapal, millest põhisumma kulub tasu maksmiseks huviringi juhile. Uue huviringi käivitamine on alati olnud keeruline ja ajamahukas. Maleringi eestvedajaga on olemas juba ka suusõnalised kokkulepped. Nüüd tuleb vaid keskenduda täpsele sisule ja ringi käivitamisele. Maleringi asukohaks jääb Tapa Gümnaasium, kuhu on oodatud ka loomulikult Tapa Vene Põhikooli noored. Loodan, et saame alustada juba sel kevadel märtsi teises pooles.

Vallavolikogu jaanuarikuu ülevaade

Maksim Butšenko
volikogu esimees

Selle aasta esimesel istungil oli päevakorra võtmeküsimuseks valla 2019. aasta eelarve vastuvõtmine. Esmakordselt võtsid istungist osa kaks uut saadikut - Aleksandr Saga-laev (Keskerakond) ja Kaja Hallik (valimisliit "Koostöö").

Enne koosoleku algust, kasutas Alari Kirt oma õigusi esinedes poliitilise avaldusega. Ta märkis ära, et kõik valla investeeringud olid vajalikud ja võlakooormus ei tohiks kedagi hirmutada. Avalduse lõpus kõlas: „väärt algatusi toetab Valimisliit Valgejõgi alati samas ei saa meilt eeldada vallale kahjulike ning populistlike ideede soosimist“. Võimalus, antud positsiooni kinnitada, avanes hääletamisel nende küsimuste üle, mis on allpool ära toodud.

Istungi alguses võeti vastu huvihariduses ja huvitegevuses osalemise toetamise kord. Vastavalt otsusele, aitab vald osaliselt katta kuni 300 euro ulatuses tekkinud transpordikuluseid ja 120 euro ulatuses kohatasu kuus.

Sellele järgnes 2019. aasta eelarve arutelu. Tasub märkida, et valla eelarve oli koostatud eelmise koalitsiooni poolt ning nüüd on suurem osa saadikuid opositsioonis ja nad pole kindlasti nõus nende muudatustega, mida pakub olemasolev koalitsioon - kolmikliit. Vaatamata sellele oli dokument vastuvõetud vähese ülekaaluga ühes hääles (12/11). Mõned võtmeerinevused:

Esmalt, me liigume suunas, kus ühtlustame pedagogide tööttingimusi. Pärast valdade liitumist (sügis 2017) olid Tapa ja Tamsalu

õpetajad silmitsi ebavõrdsete tingimustega. Kontakttundide arv Tapa Gümnaasiumis oli 24, Tamsalus - 22. Normi väljatöötamiseks, tegi see Tapa pedagoogi jaoks, nädalas kaks tundi enam tööd. Esimese sammuna otsustati olemasoleva ebakõla kõrvaldamiseks eraldada 100 000 eurot.

Teiseks, vähendasime laenuvõtmise plaani. Alustades kõigi plaanitud objektide renoveerimistöödega, oli oht, et ei tulda toime võetud kohustustega. Kõik valla ehitused tulid plaanist kallimaks. Meie võlakooormus on oma piirnormile üsna lähedale jõudnud, seega otsustasime, et pole hea minna riski peale välja. Need investeeringu objektid, mis olid antud hetkeks plaanist kõrvaldatud, jäävad tulevikuks meie vaatevälja.

Kõige suuremaks planeeritud objektiks restaureerimisele on Tamsalu Kultuurimaja. Selle tarbeks on plaanitud 750 000 eurot. Juba nüüd on teada, et antud objekti lõplik maksumus samuti suureneb.

Kokkuvõtlikult tahaks öelda, et valla eelarve on tasakaalus ja võimalikud riskid on viidud miinimumini.

Istungi teises pooles kinnitasime kultuurikomisjoni koosseisu. Eesistuja kohal jätkab Reigo Tamm, asetäitjaks valisime Aivi Musta.

Töökohustuste tõttu lahkus istungilt kolmikliidu esindaja ja opositsioonil avanes võimalus blokeerida otsuste vastuvõtmist. Saadikute arv võrdsustus – 11/11.

Esimesena lükati tagasi otsuse projekt, mis puudutas maakonna tasuta ühistransporti. Dokumendi kohaselt, plaaniti antud küsimus panna hääletusele Lääne-Virumaa

Omavalitsuste Liidus. Olenemata küsimuse tähtsusele, soovitud toetust ei saavutatud.

Järgmise küsimusena, millele opositsioon andis vastuhääle, oli projekt, mis puudutas Tapa ujuulat. Ettevalmistatud dokumendi kohaselt plaaniti vallavalitsusele anda ülesanne alustada investorite otsingutega. Tuletan meelde, et 200 000 eurot, mis on määratud basseini projekteerimisele, laekuvad veidi hiljem. Opositsioonil õnnestus veel, vähemalt üheks kuuks, antud küsimuse otsuse otsinguid edasi lükata.

Õnneks õnnestus saada opositsioonilt toetust, Tapa põhikooli hoone ümberehitamiseks üürikorteriteks. Enne seda oli ainult kaks võimalikku varianti – konserveerida või maha lammutada. Oli vastu võetud otsus tellida finantsanalüüs eesmärgiga hinnata võimalust osaleda kohaliku omavalitsuse elamufondi arendamise toetusprogrammis, mille käigus saaksime 50 % ulatuses kompenseerida ümberehituse kõikidest kuludest ja hiljem täiendada eelarvet kortereid väljaüürides.

Aasta algus kujunes vallavolikogu jaoks üsna pingeliseks, aga tulemus on saavutatud – alusdokument ehk eelarve on vastuvõetud. Sellest tuleneb, et volikogu muudab oma lähenemist valla juhtimisel. Esimesele plaanile kerkivad inimeste panused, vähenevad laenuvõtmiste mahud ja riskid, alustatakse võimaluste otsinguid, mis võimaldaksid valla eelarvet täitma hakata. Nagu ütleb vanasõna: “Nii nagu võtad uut aastat vastu, nii viid selle ka läbi” – volikogu jaoks lubab 2019. aasta olla üsnagi kuum poliitiliste arutelude ja produktiivne uute ideede osas!

Tõest ja pooltõest

Alari Kirt
Valimisliit Valgejõgi

Eelmises vallalehes volikogu esimees andis ülevaate detsembrikuu volikogu tegemistest (Detsembrikuu vallavolikogus, jaanuar 2019). Ma ei taha muudel teemadel mis selles artiklis olid peatuda, need on uue koalitsiooni poliitilised valikud ja eks ajalugu on nagu olgu ikka tõe kriteerium.

Küll aga tahan võlakooormuse osas tuua lugejani selgust miks nii ja kuidas see võlakooormus on tekkinud.

Netovõlakooormus 2017 lõpus oli Tapal 33,5 ja Tamsalus 34,2, summaarne 2017 on 34,6 ja 2018 augusti lõpu seisuga 53,4%. Ehk siis volikogu esimees heidab läbi lilled ette eelmisele koalitsioonile suurt laenukooormust, jättes sihilikult tähelepanuta, et elaniku kohta oli endise Tamsalu valla laenukooormus suurem kui sama näitaja endise Tapa valla osas ja need laenukooormused on nüüdseks üle kantud uuele vallale ja kajastuvad koos praeguse laenukooormuse sees.

Informatsiooniks, et netovõlakooormuse maksimummäär on 60% ja seega vaba laenu on veel võimalik võtta ca 1,36 miljonit.

Nüüd ajaloost, ehk kuidas see laenukooormus siis tekkis. 29.12.2016 volikogus otsustati võtta investeerimislaenu 2,3 miljonit ja ei olnud sellele otsusele mitte ühtegi vastuhäälet. 29.08.2018 toimunud volikogu istungil otsustati võtta täiendavalt investeerimislaenu 689 275 eurot ja jälle olid kõik 21 kohalolnud volinikku sellega nõus, ka praegused koalitsiooni saadikud. Ja kõige olulisem, sellel samal augusti volikogul 2018. aastal kinnitati Tapa valla arengukava koos eelarvestrateegiaga ja seda toetasid kõik 23 volikogu liiget sh. praegune volikogu esimees ise. Strateegias oli kenasti kirjas järgmiste aastate võlakooormus, planeeritavad tegevused ja siis ei tekitanud see probleemi.

Millest selline meelemuutus mõne kuuga siis tekkinud on? Kas võib arvata, et tehakse volikogus otsuseid ja hääletatakse nii, et ise ka ei saa aru mille poolt või vastu ollakse või siis on erakondlik südametun-

nistus tärpanud ja käskinud maha teha kõike, mis eelmise koalitsiooni ajal tehtud, isegi enda tegemised.

2010-2018 investeeriti valda koos välisrahastusega ca 29 miljonit eurot. Seda ei olnud võimalik teha ilma laenuka ja eelmisel aastatel on isegi toonane opositsioon, nüüdne koalitsioon seda toetanud. Või on tagantjärele praegune võimuliit valmis välja ütleva, milline neist investeeringutest oleks võinud olemata olla, kas vee- ja kanalisatsioonisüsteemid, mis on neelanud suurima osa rahast, Tapa kesklinna rekonstrueerimine või siis teede ehitamine. Võlakooormuse kriitikaga eelmise võimuliidu aadressil seatakse kahtluse alla ka ühe praeguse koalitsiooni osapoole (kolmandiku) tegevus varasemalt ning eelkõige raputatakse rusikat iseendale, kuna eelnevalt ju toetati nii laenuotsuseid kui ka selle aluseks olnud arengukavasid ja eelarvestrateegiaid.

Loodan siiralt, et mustamise asemel suudetakse kõigi elanike huvides teha koostööd ja valla arengusse panustada, mitte ainult erakonna reitingu üle muretseda.

SPORT

ETL president Ain Pöder, Ahti Uppin, Roomet Väli ja tema ema Diana Väli-Kurnikov, kes pälvis aktivisti tunnustuse. Foto erakogust

Roomet Väli osutus oma vanuseklassi parimaks tõstjaks

Ahti Uppin
SK Vargamäe vanemtreener

Reedel 08.02 tunnustati Eesti Tõstespordiliidu parimaid Tartus A.Le Cogi õllemuuseumis. SK Vargamäe noortõstja Roomet Väli osutus vanuseklassi U13 parimaks. Roomet õpib Jäned Koolis 7. klassis ja on tegelenud tõstmisega kaks aastat.

2018 aasta plaan oli saada U13 parimaks. See ka õnnestus. Parim tulemus sündis sinclairi punktides Tartus 08.12. Kogusumma 195kg andis kokku 221 sp. Konkurent Artjom Matjuhin Kohtla-Järvelt saavutas aasta parimaks 212,65sp. Mitte just napp võit aga siiski. 2018 aasta parim tulemus rebimise jäi 88kg ja tõukamises 108kg. Seda kk-96kg. Tiitlitest võitis Roomet Abja-Paluoja 25.02. U17 Eesti MV kk-85kg

II koha tulemusega 160kg (77+83) Sügisel 13.10 Abja-Paluoja U15 vanuseklassis kk+94kg I koha tulemusega 180kg(83+97). Juunioride MV Valgas 10.11. II koha kk-96kg tulemusega 193kg (88+105). Areng toimus pidevalt. Hetkel laome põhja Eesti noorte U17MV, mis toimub 20 aprill. Kontrollvõistlus Albus 16.märts.

Tapa valla lahtiste lauatenise meistrivõistluste peavõit läks Kadrinasse

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

Tapa valla lahtised meistrivõistlused lauatenises, mida peeti 3. veebruaril, oli arvult 12-s ja toimus Lehtse kultuurimajas traditsiooniliselt paralleelselt Lehtse Pinks Pühapäeva sarja 6. osavõistlusega. Osavõtjaid oli 26 ehk oli viimaste aastate tasemel. Kohtunikeks olid Laii Einmaa ja Helga Vasemägi, kes jõudsid ka ise mänguplatsile. Võistlused korraldas Tapa Vallavalitsus koostöös Lehtse kultuurimajaga, lisaks toetas Eesti Kultuurkapitali Lääne-Virumaa Ekspertgrupp. Suur

tänu toetuse ja kaaskorraldamise eest! Turniir kulges tempokalt, aga kestis siiski ligi 5,5 tundi, sest nii mõnigi mäng kujunes viiesetiliseks. Üks põnevamaid mänge oli üldturniiri pronksimäng, kus Siim Arak Kadrinast võitis pingelises mängus 3:2 Lehtse noort meest Alvar Roos juuniori, mis ühtlasi tähendas, et üldturniiri kolmikvõit läks sedapuhku Kadrina valda: 1. Jaanus Lokotar, 2. Mihkel Arak ja 3. Siim Arak. Samas, huvitav intriig oleks sündinud juba poolfinaalis, kui Siim oleks võitnud Jaanust, oleks finaalis kohtunud omavahel vennad. Kuid spordis oleksid ei loe. Tapa valla parim mängija oli seekord Alvar Roos juunior, kokkuvõttes üldturniiri 4. koht.

Lisaks üldturniirile, peeti arvestust 8 võistlusklassis, neidusid seekord võistlustules ei olnud. Tüdrukud: 1. Iris Getter Tuulemäe Naised – 1. Laii Einmaa Naisveteranid – 1. Helga Vasemägi Poisid: 1. Mihkel Arak, 2. Daniel Partanen, 3. Rasmus Tommula Noormehed: 1. Siim Arak, 2. Kert Gattin, 3. Henri Muug Mehed: 1. Alvar Roos jun, 2. Oliver Tuulemäe Meesveteranid 40+: 1. Jaanus Lokotar, 2. Hannes Viiler, 3. Riho Lööper Meesveteranid 60+: 1. Ardi Lohvart, 2. Rein Lannusalu, 3. Vaino Rei

TAPA BUSS KUTSUB REISILE

- 01.-03. märts sõidame Vilniuse Käsitöölaadale. Hind 140 eurot
30.-31.märts Laulasmaa Spaa külastus. Hind 70 eurot
05.mai Arvo Pärdi Pärde keskus, Kumna mõis, Suurupi tuletornid. Hind 40 eurot
12.-16. juuni Põhja-Poola. Hind 310 eurot
15.-19.juuli Valgevene. Hind 350 eurot
Info:
OÜ Tapa Buss Pikk 10 tel. 56509619

KULTUUR

KUHU MINNA?

TAPA KULTUURIKOJAS

24. veebruar Eesti Vabariigi sünnipäev
Kell 07:33 lippude heiskamine Tapa linna keskväljakul
Kell 08:00 hommikukohv vallavanemaga Päts pitsakohvikus
24. ja 25. veebruar kell 17:00 ja 20:00 Mängufilm „Tõde ja õigus“ Tapa Vene Põhikoolis (sissepääs Kooli tn poolsest sisehoovi uksest). Tavapilet 4€, sooduspilet 2€.
5. märts kell 18:00 Filmiõhtu Tapa Vene Põhikoolis, sissepääs Kooli tn poolsest sisehoovi uksest. Film „Väike draakon Kokosaurus: Seikus džunglis». Tavapilet 4€, sooduspilet 2€ Žanr: seiklus, animatsioon, komöödia.
10. märts kell 12:00-15:00 Tapa linna keskväljakul Maslenitsa. Slaavi kollektiivide kontsert välilaval, mängud, pannkoogikohvik, maiustused, vastlasupp, vastlatondi põletamine. Tasuta.
19. märts kell 19:00 Filmiõhtu Tapa Vene Põhikoolis, sissepääs Kooli tn poolsest sisehoovi uksest. Film „Lahuta, et armastada.“ (Я, Ты, Он, Она), Ukraina, 2018. Tavapilet 4€, sooduspilet 2€ Žanr: romantiline komöödia.
26. märts kell 18:00 Filmiõhtu Tapa Vene Põhikoolis, sissepääs Kooli tn poolsest sisehoovi uksest. Film „Papa Moll ja šokolaadivabrik“. Tavapilet 4€, sooduspilet 2€ Žanr: Komöödia, seiklus, kogupere.
Ürituste kavas ja ringide graafikus võib ette tulla muudatusi. Jälgige meie tegemisi www.kultuurikoda.ee, <https://www.facebook.com/tapa.kultuurikoda> või küsige infot 55595461 (direktor), 53432710 (kunstiline juht).

LEHTSE KULTUURIMAJAS

23. veebruar kell 20.00 VEEBRUARIÕHTU – EV 101. sünnipäevapidu kõigile. Meeleolukad esinemised - Lehtse Kammerkoor, „Mõisapiigad“ ja „Jäned Naised“. Tantsuks ansambel „PLAAN B“ Eelregistreerimine laudadesse 22. veebruarini - PÄÄSE: 7.-€; peoõhtul kallim ja mugav koht pole garanteeritud. Info: 52 18 398; e-mail: info@lehtsekultuurimaja.ee
02. märts kell 19.00 rendiüritus
03. märts kell 10.00 LEHTSE 7. PINKSI PÜHAPÄEV Jätkub PPP XVII hooaeg. Osalema oodatud kõik huvilised: mehed, naised, poisid, tüdrukud. Registr. algab 9.30 ja lõpeb 9.55! Täiskasvanuil osamaks: 3,50 €, õpil. tasuta.
04. märts kell 13.00 Klubi „Ehavalgus“ korraldusel kõigile – VISTEL-VAISTEL- PIDU. Soovijad kohtuvad kelguga Kiisa lepiku mäel ja võistlevad pikema liuguja nimetusele. * Peale seda tubased tegevused hernesupi ja vahukoore söömise vahele – igaühel on meenutada mõni seik omaaegsest toredast vastlapäeva tähistamisest. *Mõistatame, teeme vastlavurri, laulame vastlalaule. Pane supiraha taskusse!
05. märts kell 18.00 – 20.00 Lehtse Käsitööseltsingu LAPITÖÖ III ÕPITUBA. Jätkame tegelemist lapitööga. Teeme toolikatte, vooderdatud kotikese, pajalapid vm. soovitud eseme Kohapeal olemas riidetükke, aga võid ka ise kaasa võtta oma materjali ning head käärid. Samas võimalik saada juhatast rahvusliku ja lilltikandi tegijaile. Ootame alati uusi huvilisi! Eelteadmised ja – oskused pole vajalikud – tuled ja õpid! Juhendaja : Eva Arusoo
07. märts kell 10.30 – 12.00 LASTEHOMMIK „Tüdrukutest kasvavad naised“
10. märts kell 10.00 – 15.00 Lehtse Kammerkoori koorilaager
14. märts kell 10.30 – 12.00 LASTEHOMMIK „MINU IMELINE EMAKEEL“ Eesti laulud, tantsud, luuletused ja mängud
17. märts kell 12.00 Lehtse Külakilb 7. MÄNG – jätkub XVII hooaeg! OSAMAKS: täisk.: 3.- €, õpil. tasuta
18. märts kell 13.00 Klubi „Ehavalgus“ TEGELUSED Mälu treening, jututuba jms.
19. märts kell 18.00 – 20.00 Lehtse Käsitööseltsingu LAPITÖÖ IV ÕPITUBA. Jätkame tegelemist lapitööga. Juh. Eva Arusoo
21. märts kell 10.30. LASTEHOMMIK „Tere, kevad!“ Kevade alguse tervitamine õues laulude ja mängudega.
31. märts kell 10.00 15.00 Lehtse Kammerkoori koorilaager

TAMSALU KULTUURIMAJAS

22. veebruar kell 18.00 pidulik Eesti Vabariigi 101. sünnipäeva kontsert-aktus ja Tapa valla tunnustamisüritus 2018. Esinevad Tapa valla taitlejad
24. veebruar kell 7.30 pidulik lipu heiskamine Tapa vallavalitsuse Tamsalu teeninduspunkti maja ees
24. veebruar kell 7.45 hommikukohv Tamsalu Spordihoones
25.-27. veebruar kell 12.00-20.00 Riigikogu eelvalimised
28. veebruar kell 19.00 Vana Baskini Teater etendusega „Öökuninganna“. Piletid 14€ ja 16€. Broneerimine 32 30 968
3. märts kell 8.00-20.00 Riigikogu valimised
8. märts kell 10.00 Kell 10.00 Silmade kontroll ja prillide müük. Hindpere optika. Etteregistreerimine 5323 2454.
15. märts kell 18.00 Kinoõhtu lastele: „Väike draakon Kokosaurus: Seiklus džunglis“ Pilet 4€. kestvus 80min.
15. märts kell 19.30 KINOÕHTU: „Tõde ja õigus“. Pilet 5€, filmi kestvus 165min.
16. märts XXVII laulu- ja XX tantsupeo „Minu arm“ võimlemisrühmade eelproov Tamsalu Kultuurimajas
25. märtsil kell 13.00 mälestushetk ning lillede ja küünalde panek mälestuskivi juures Kultuurimaja pargis. Pärast seda veedame paar tundi ühises lauas. (On palve osavõtt koosviibimisest eelnevalt registreerida tel 56648237 - Malle, hiljemalt 21.märtsiks)

REKLAAM JA TEATED

Müüa möbleeritud 3-toaline ahiküttega **korter**
(Pikk 26, Tapa), pind 65,6 m³.
Hind kokkuleppel.
Tel 56670981, peale kellal 19.00.

Soovin osta Tapa linna garaažiboksi
(võib ka paarisboks olla).
Vajalik elektri olemasolu.
Hea garaaži eest maksan hea hinna.
Helista 5237370 Kristian

Ostan Norma/Salvo ja teisi NSVL
aegseid **mänguautosid** ning vanu
1970 – 1990. a valmistatud Vene 1/43
mudelautosid. Tel 529 1288

KORSTNAPÜHKIJA
55604046

OSTAN
IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÕPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIJAT
Tel 525 8325
reneviljat@gmail.com

*Päev õhtusse laskus
ja lõppes eluarada*

Sügav kaastunne omastele

HILDA-HELENE MILVASTE
surma puhul.

Aino perega

Avaldame kaastunnet

Maria Altebergile

ISA surma puhul.

Töökaaslased

Mälestame ja avaldame
kaastunnet omastele

HARALD KAUVERE
surma puhul.

Heljo ja Elle

**Väike draakon
Kokosaurus.**
Seiklus džunglis

Tamsalu Kultuurimajas
15.märtsil kell 18.00
Pilet 4€

**EESTI
JA VENE
KEELES!**

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

 08.märts alates 10.00
**TAMSALU
KULTUURIMAJAS**
Etteregistreerimine
telefonil 5323 2454

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA!

*Päike paistku teie kalmudele
Kuu ja tähed valvaku*

Mälestame hellusega kallist tütart ja öde
INGRIT KALLING'UT
tema 55. surmaaastapäeval

ja

kalleid vanaema ja vanaisa
**Hildegard ja
Aleksander Nalviste'd**
nende 25. ja
35. surmaaastapäeval

Leinavad tütar pojaga

Viru Matusebüroo

1. Mai pst 18 + TAPA 45106
tel: 5334 0134
e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + 24h surnutransport
- + matuste korraldamine
- + kirstud, urnid, plaadid
- + matusetarbed
- + krematooriumi teenused

UUED VALLAKODANIKUD

Jarl Jõemees
Stepan Trubkin
Gervin Luts
Mia-Liisa Maasikamäe
Sara Lysandra Abdelsamia

ÕNNITLEME EAKAID

Asta Eha (Tamsalu) 29.03.1922 97
Valentina Smirnova (Tapa) 9.03.1924 95
Ellen Eilo (Tapa) 11.03.1924 95
Laine Tamm (Moe) 26.03.1924 95
Meeri Soopõld (Tapa) 1.03.1925 94
Anete Lokke (Tamsalu) 15.03.1925 94
Zinaida Öuna (Jäneda) 23.03.1926 93
Õie Luts (Tapa) 31.03.1926 93
Yury Edoshin (Tapa) 5.03.1927 92
Endla-Renate Lees (Tapa) 31.03.1927 92
Antonina Kartavikova (Tapa) 2.03.1928 91
Elvi-Agneta Vait (Rägavere) 4.03.1928 91
Erna Hirtentreu (Porkuni) 17.03.1928 91
Lia Pakkanen (Moe) 22.03.1928 91
Luule Kindel (Tamsalu) 7.03.1929 90
Aino Vannus (Tamsalu) 28.03.1929 90
Milda Belitšev (Tapa) 4.03.1934 85
Nikolai Kips (Kullenga) 5.03.1934 85
Valentina Fatkina (Tapa) 6.03.1934 85
Maria Efimova (Tapa) 13.03.1934 85
Endla Lääne (Lehtse) 13.03.1934 85
Selma Mäekivi (Sääse) 20.03.1934 85
Endel Kuuseste (Tapa) 28.03.1934 85
Galina Loss (Jäneda) 1.03.1939 80
Helvi-Malle Vikk (Tapa) 3.03.1939 80
Raivo Metsallik (Vahakulmu) 5.03.1939 80
Laine Kašeraag (Porkuni) 9.03.1939 80
Dokmara Širjajeva (Tapa) 10.03.1939 80
Niina Sakovits (Tapa) 11.03.1939 80
Maie Kurvits (Tapa) 11.03.1939 80
Helmi Aesma (Araski) 14.03.1939 80
Alexey Savchenko (Tapa) 18.03.1939 80
Helge Lindma (Tamsalu) 19.03.1939 80
Ilmi Lessuk (Tapa) 20.03.1939 80
Vilma Seepõld (Tapa) 27.03.1939 80
Jonas Budrikas (Tamsalu) 28.03.1939 80
Aili Rahnel (Tapa) 29.03.1939 80
Eili Sokk (Tapa) 29.03.1939 80
Viktor Voronin (Tapa) 30.03.1939 80
Mati Sommer (Tapa) 1.03.1944 75
Aili Unnuk (Tamsalu) 10.03.1944 75
Asta Leidmaa (Tapa) 15.03.1944 75
Emmi Mei (Kerguta) 18.03.1944 75
Andres Mandre (Karkuse) 20.03.1944 75
Liidi Bankier (Tapa) 29.03.1944 75
Sirje Luik (Tamsalu) 5.03.1949 70
Ellen Mikiver (Tapa) 9.03.1949 70
Toomas Pilme (Naistevälja) 11.03.1949 70
Pille Klasberg (Tapa) 13.03.1949 70
Tiiu Bankier (Tapa) 13.03.1949 70
Lea Lõhmussaar (Tamsalu) 13.03.1949 70
Vladimir Vissarionov (Tamsalu) 13.03.1949 70
Malle Majamees (Vistla) 16.03.1949 70
Elena Kurepina (Tapa) 20.03.1949 70
Luule Venig (Sääse) 24.03.1949 70
Jaan Peedo (Sääse) 26.03.1949 70
Sirje Lell (Tapa) 27.03.1949 70
Aili Niin (Tamsalu) 27.03.1949 70
Nelli Vainer (Sääse) 29.03.1949 70
Hannes Reinomägi (Tapa) 30.03.1949 70

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Harald Kauvere
Heino Urvaste
Saidi Kiisk
Anatoli Krivošein
Juri Varaksin
Juhan Kask
Peeter Põlka
Tarmo Erin
Hilda-Helene Milvaste
Mariia Petryshyna
Sofia Ohhonko
Zinaida Drozdova
Jelena Altuhhova

Anna Uihoaed
Eleonora Primli
Leonora Sarap
Heldi Mitt
Niina Tamme
Helle Viirmaa
Enda Midt
Aive Läll
Aime Lutsius
Petronella Randma
Rutt Ojarand
Helju Labi

Tapa valla ajaleht Sõnumed
Pikk 15, Tapa Vallavalitsus.
Ajalehte saab lugeda www.tapa.ee.
Toimetaja **Alina Leopard** – mobiil 5661 4432,
e-post: alina.leopard@tapa.ee.

Tapaskije Vesti toimetaja:
Golomb Management OÜ – mobiil 55 901 782
Küljendaja **Liina Kald** – e-post: liina.kald@tapa.ee
Trükitud trükikojas Printall –
Tala 4, Tallinn, tel 669 8400

Trükiarv 6000. Leht ilmub üks kord kuus.
Kuulutuste vastuvõtt Alina Leopard,
alina.leopard@tapa.ee, mobiil 5661 4432.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse
huvides toimetada ning lühendada.

КОРОТКО

Молодцы!

Сообщение
Тапасской русской школы

Тапасская русская основная школа принимала 8 февраля 2019 года участников IV Республиканского конкурса по русскому языку и литературе, посвященного 220-летию со дня рождения А. С. Пушкина. В конкурсе приняли участие 7 учащихся нашей школы. Всего в конкурсе участвовало 314 учеников 5-8 классов. В зачете 7-ых классов (67 участников) ученица Тапасской русской школы Екатерина Виглина получила I место, а Илона Пшеничная была на 8-ом месте.

Ученица нашей школы Даниела Федорова - участница государственной олимпиады по русскому языку удачно выступила на первом туре. Она попала в число лучших (всего 50 учеников) для участия во втором туре олимпиады. Второй тур олимпиады состоится в Тарту 11 марта 2019.

Янеда приглашает на фотовыставку!

Тапасские Вести

13 февраля в замке Янеда открылась фотовыставка, рассказывающая о лебедях на местном пруде. В прошлом году лебединая пара поразила жителей и гостей Янеда своим потомством - свет вылупилось 6 птенцов. О жизни в лебедином гнезде и рассказывает фотовыставка. Свои работы показывают Аймар Сяяртиса, Айн Палосон, Хелле Персидски и Майе Айнз.

Новости Тапасской библиотеки

Тапасские Вести

К 100-летию Тапасской гимназии в детском отделении Тапасской волостной библиотеки подготовлены интересные юбилейные выставки. «Учусь, думаю, понимаю», «Творчество и творение» и «Это наша комната разговоров» - такковы названия выставок, рассказывающих о делах гимназии-юбиляра.

В преддверии Дня независимости ученики Тапасской русской основной школы приняли участие в акции «Подарок Эстонии». Школу украсили 12 плакатов. Авторы плаката, который мы отобрали на первую полосу февральского номера: Диниела Федорова, Ксения Ершова, Даниел Старокин и Никита Римитсен.

Новый год в Тапасской волости

Рихо Телль,
волостной старейшина

В начале нового года всегда составляются новые планы, и мы даем себе новые обещания. По сути, с наступлением нового года ничего особенного не происходит, но именно в это время логично начинать новые дела. Для самоуправления наступление Нового года значит больше, чем для частного лица. Прежде всего принимается бюджет на Новый год, это - документ, направляющий деятельность самоуправления на весь год. Бюджет 2019 года особенный уже потому, что составление и принятие бюджета проходило в условиях смены коалиции. Назову это сменой власти.

Как изменился бюджет волости? Ответ на этот вопрос может дать каждый, кто пожелает оценить бюджет волости 2019 года. Самое существенное изменение касается уменьшения долговой нагрузки на 850 000 евро. Эта сумма должна была быть направлена на инвестирование в волостные проекты. Надо помнить - каждый долг требует возврата. Запланированные долговые обязательства были бы в пределах дозволенного законом, но волость потеряла бы способность инвестировать в последующие годы.

Нынешняя зима не скупилась на снег. Радость зимы подчас сменяется недовольством качества наших дорог. На волост-

ных дорогах уборкой снега и содержанием в порядке улиц занимается 9 предприятий. В Тапа и Тамсалу тротуарами занимаются не только владельцы участков, но и муниципальная фирма Тара Vallahooldus. Волостные работники и наши партнеры делают все возможное для того, чтобы волостные дороги были проходными - пешком и на машине. Но мы должны понимать, что зима подчас диктует свои условия. Призываю вас информировать о состоянии дорог и их уборке, но при этом просим подходить к зимним проблемам с пониманием. Такое уж наше место на климатической карте мира.

2019 год начался для Тапасской волости значительным событием. 9 января на горе Мянникумяги было воспронизведено одно из сражений Освободительной войны. Так мы отметили 100-летие этих исторических событий. Показательный бой и бронепоезд вызвали активный интерес, было очень много зрителей. Это доказывает, насколько важно сохранять свою историю, понимать суть исторических событий - это и есть наша историческая память.

Приближается 101-ая годовщина ЭР. В Тапасской волости по традиции состоится концерт, в этот раз в доме культуры Тамсалу. В день рождения страны мы чествуем лучших людей и организации нашей волости по итогам работы в прошлом году. Таких людей и организаций у нас много, сделать выбор очень

сложно. Но замечать и выражать признательность в любое время считалось хорошим тоном.

Самоуправление - это сложный организм. Сложность состоит в многоплановости, мало тех направлений деятельности, где волость не должна что-то организовывать. Из нашей многоплановости и образуется организация, которая движется в одном направлении и ради единой цели. Узловыми понятиями начавшегося года как раз и является создание единой и сильной организации.

Приведу основные направления деятельности Тапасской волости в этом году.

Образование составляет почти половину волостного бюджета. В 2019 году продолжится рост зарплат учителей, в том числе, воспитателей детских садов. В начале года мы начали работу по составлению Стратегии развития образования в Тапасской волости. Этот документ даст нам уже осенью этого года ответы на вопросы, связанные с будущим сети учреждений образования в нашей волости. Это создаст предпосылки для инвестиций в сферу образования. Для нас важно уравнивать условия работы педагогов по всей волости, сегодня эти различия довольно заметны. Нашей общей заботой является качественное образование. Это качество можно создать только при хороших условиях учебы школьников и труда педагогов. Сегодня полной нагрузкой педагога считается 35 часов в неделю.

Продолжение на стр. 2

КОРОТКО

Остров Валгейыз теперь НАШ!

Тапасские Вести

Кадринское волостное собрание приняло решение о передаче острова Валгейыз Тапасской волости. Подготовлена необходимая документация, которую послали на утверждение в Министерство внутренних дел.

По сути сделано то, что осталось невыполненным в 2010 году, когда волости-соседи договорились о взаимном обмене территорий - острова Валгейыз и карьера Кику.

Вопрос встал на повестку дня после объявления лучшей идеи общественного бюджета 2018 года, победителем конкурса идей стал проект благоустройства острова Валгейыз для нужд тапасских отдыхающих. Волость была готова вложить в осуществление проекта 20 тысяч евро. Но строительные работы пришлось отложить, т.к. «всплыл» территориальный вопрос.

Теперь волостная управа может вернуться к теме благоустройства популярного места отдыха и развлечений жителей города Тапа. Правда, все, что будет запланировано должно получить одобрение природоохранных ведомств. Остров Валгейыз находится на охраняемой законом территории.

Коллегия помогает составлять волостную газету

Тапасские Вести

Исходя из положений действующего в Тапасской волости каоллиционного договора, волостная управа получила задание образовывать коллегия, которая будет участвовать в подготовке выпусков волостной газеты. Участвовать в работе коллегии приглашены Андрес Пульвер из уездной газеты «Вирумаа Театая», Марина Лоццина - сотрудник пресс-службы 1-ой Пехотной бригады Сил обороны Эстонии, Аннализ Вээрема из Тапасской молодежной палаты и Маргит Халон - юрист Тапасской волостной управы. В коллегия входят также редакторы волостных газет Алина Леопард (эстонский выпуск) и Самуил Голомб (русский выпуск). Члены коллегии волостной газеты выполняют свои обязанности на добровольной основе.

Новый год в Таласской волости

Начало на стр. 1

При этом надо готовиться к урокам, проверять задания, быть классным руководителем, руководить кружками и готовить учеников к олимпиадам. Вполне естественно, что при нагрузке 35 часов, из которых 25-30 часов нужно непосредственно стоять перед классом, педагогу явно не хватает времени на качественное ведение занятий. При этом зарплату также трудно приравнять к затраченному времени.

Экономика - это наш следующий основной аспект волостной работы. В бюджете на эту деятельность отведено почти пятая часть волостных средств. Львиная доля этой суммы предназначена для ремонта и содержания дорог и улиц. Благоустройством у нас занимается созданная прошлой осенью муниципальная фирма Тара Vallahooldus. Эта фирма занимается также всеми техносистемами в волостных зданиях и организацией малого ремонта. В этом году запланировано довести до завершения строительство гаражей для техники фирмы Тара Vallahooldus возле Мяникумяги. Планируем также прикупить необходимую технику для ведения работ по благоустройству. Ведется составление волостной Стратегии системы водоснабжения и канализации. Эти документы нацелены на будущее самых основных сфер деятельности нашей волости.

Окружающая нас жизненная среда не может оставить никого равнодушным. Тапа - второй по размеру город в Ляэне-Вирумаа, центр города требует представительной внешности. Таласская волость в сотрудничестве с Союзом архитекторов Эстонии начала подготовку конкурса архитектурных решений, который в дальнейшем станет основой аттрактивного, дружелюбного и открытого пространства в центре города Тапа. Это будущее решение не может обойтись без символа города - железнодорожного вокзала. Надеемся, что в этом году нам получится завершить процесс переговоров с Эстонской железной дорогой о будущем вокзального комплекса.

Также важной для каждого из нас остается социальная безопасность. Даже если сегодня нам социальная помощь не нужна, мы понимаем, что рядом с нами живут такие люди, которым такая помощь необходима практически ежедневно. Обязанностью волости является предоставление всевозможных социальных услуг,

этот спектр услуг постоянно пополняется. Основой современной социальной работы является индивидуальная направленность. Важно увидеть человека, нуждающегося в помощи. В социальной работе не может быть половинчатых решений. В этом году мы планируем продолжать работу в рамках программы приспособления жилья людей с особыми потребностями. Профессия социального работника - одна из наиболее сложных, этим людям приходится все возникающие ситуации и проблемы проносить через себя. Прибавим к этому низкую зарплату социальных работников.

Культура и спорт - это области, где после административной реформы произошли наиболее заметные изменения. Здесь будет еще немало нового. Осенью прошлого года открылась волостная спортивная школа, в начале этого года были объединены все волостные библиотеки под единое руководство. Эти изменения вписаны в объединительный договор между волостями Тапа и Тамсалу. Мы запланировали завершить все структурные изменения в области культуры и спорта в 2020 году.

Здравоохранение составляет в волостном бюджете только 0,2%, но это не означает, что мы недооцениваем эту область. Волость продолжает поддерживать услуги медицинской помощи первой ступени, в Тапа и в Тамсалу.

Говоря о местном самоуправлении, всегда одним из наиболее обсуждаемых вопросов являются расходы на администрирование. Приводится различная статистика и примеры из «прошлого». Но часто сравниваются совершенно несравнимые расходы. В разное время и в разных самоуправлениях под расходами на администрирование понимали разные затраты. Затраты на управление волостью должны быть соизмеримы с качеством волостных услуг, низкая цена - в данном случае, не может быть мерил.

Уважаемые жители Таласской волости! Только совместно мы сможем изменить нашу жизнь к лучшему, нам надо заботиться и поддерживать друг друга. Нам надо уметь учиться на наших ошибках, тогда их не будет в будущем. Злость и непримиримость не могут быть развивающей силой, все это только разрушает нашу общность. Уметь слушать и желание понимать - вот первые шаги в сторону волостной общности.

Поздравляю с 101-ой годовщиной Эстонской Республики!

Удачи в 2019 году!

Приглашаем в волостную команду на ЗИМНИЕ ИГРЫ САМОУПРАВЛЕНИЙ!

Таласская волость ищет желающих выступить на Зимних Играх самоуправлений Эстонии в составе команды Таласской волости. Соревнования состоятся 2-3 марта 2019. Таласской команде требуются спортсмены по следующим видам спорта: сноуборд, горные лыжи, лыжные гонки, шашки.

Приглашаем в мужскую и женскую команду, а также в молодежную команду!

ВОЛОСТЬ ТАПА СТРОИТ

Реновация полностью изменит внутреннюю планировку и фасад Культурикода.

Фото Хейли Пихлак

Наши строительные планы на 2019 год

Андрус Фрейентал, вице-старейшина

В соответствии с волостным бюджетом на 2019 год и планом конкурсов подрядов в нашей волости в этом году будет проведен целый ряд строительных работ и благоустройство дорог и улиц.

Запланированы второй этап реконструкции улицы Карья в Тапа и строительство тротуаров и оборудование освещения на улице Теестузе в Тамсалу. Реконструкцию улицы Карья помогает финансировать Министерство обороны Эстонии в объеме 50%

от общей стоимости проекта.

Улица Карья в Тапа и улица Теестузе в Тамсалу имеют для этих населенных пунктов важное значение.

Еще в наших планах асфальтирование бульвара Ыхту в Тапа (отрезок от ул. Пикк до шоссе Пайде) и улицы Эха в Тапа (отрезок от бульвара 1 Мая до шоссе Пайде). Будут построены тротуары на бульваре Лембиту и на улице Ивасте. Мы продолжим реконструкцию дороги Ляпи-Ару-Ояюла, эту работу в объеме 100% финансирует Министерство обороны Эстонии.

Самые крупные строительные объекты связаны со зданиями

двух народных домов - Культурикода в Тапа (срок окончания работ в конце июля этого года) и Дом культуры в Тамсалу (проектирование завершится в марте этого года).

В наших планах строительство мастерской-гаража для таласской группы муниципальной фирмы Тара Vallahooldus. Для этого используется бывшее складское помещение Советской Армии на улице Карья. Ранее фирма Тара Vallahooldus пользовалась гаражом при Культурикоде, но в связи с ремонтом центра культуры больше невозможно пользоваться гаражом.

На повестке дня развитие ИТ-технологий

Дмитрий Окатов, вице-старейшина, отдел развития

В декабре прошлого года в Таласской волости была создана интерактивная база карт, где можно найти информацию об обслуживании волостных дорог, а также о мусорных контейнерах, находящихся в общем пользовании. ИТ-решение позволяет пользователям э-карты вносить свои предложения в проект Общей планировки Таласской волости.

В сотрудничестве с другими отделами волостной управы ведется работа по созданию новых тематических карт, это будет способствовать лучшему доступу жителей волости к необходимой информации. С другой стороны, открываются новые возможности сотрудничества с жителями, ведь теперь каждый может помочь в обновлении информации э-карт - внести свое предложение или исправить неточности в уже работающих э-картах.

Ко времени выхода февральского номера волостной газеты прибавилось две новые интерактивные тематические карты - «Активный отдых в Таласской волости» и «Предпринимательство в Таласской волости».

Тематическая карта предпринимательства дает возможность узнать географию и контакты, предлагаемых в Таласской волости услугах. Опыт показывает, что при обилии интернет порталов предпринимательства, найти нужную информацию не так уж просто. Созданная интерактивная карта объединяет общую информацию о предпринимательстве в Таласской волости. Для предпринимателей открылась новая возможность информирования потенциальных потребителей о своих услугах.

Тематическая карта «Активный отдых в Таласской волости» содержит пять тематических слоев - активный отдых, гостиницы, услуги питания, рабочие и учебные творческие мастерские, достопримечательности. Такая карта призвана помочь жителям и гостям волости найти полную

информацию о возможностях организации свободного времени.

Вполне естественно, что созданные карты требуют дополнений и уточнений.

Если вы предлагаете какие-либо услуги или знаете о местах активного отдыха, которые еще не внесены на карту, то свяжитесь с Таласской волостной управой.

Просим принять активное участие в дополнении или изменении информации новых э-карт, для этого следует связаться со специалистом по предпринимательству Марко Тейва (контакты: marko.teiva@tapa.ee, телефоны: 3229661 или 58667515).

По техническим вопросам, связанными с э-картами, можно обращаться к ИТ-специалисту Виллу Варблане (контакты: villu.varblane@tapa.ee, телефон 3229680).

Карты можно посмотреть по адресу:

<https://tapa.maps.arcgis.com> или на волостной домашней странице: www.tapa.ee.

Специалист по предпринимательству Марко Тейва знакомит с туристическими магнитами Таласской волости. Фото из архива волостной правы

Наша волость на ярмарке TOUREST 2019

Таласская волостная управа

Все восемь самоуправлений Ляэне-Вирумаа во главе с уездным Центром развития приняли участие в традиционной международной туристической ярмарке Tourest 2019. В выставочном павильоне Пирита в Таллиннеот нашей волости были представлены - имения Янеда, музей Янеда, фирма Luureretked, Тематический парк чистой воды, музей Поркунни, театр Püibe и фирма Vaksali Trahter/хутор природы

Линнумаэ. Посетители ярмарки более всего интересовались мероприятиями культуры и возможностями активного отдыха в Таласской волости. Быстро разошлась реклама театрального спектакля на фабрике в Моз «Мужчина из Моз». Популярным было и специальное предложение фирмы Luureretk, которое включало лесной поход и пользование баней. Среди педагогов живой интерес вызвали услуги наших музеев и Парка чистой воды. Много вопросов было по поводу возможностей комплекса Янеда - музея и центра отдыха.

Для нас было существенным участие в туристической ярмарке, мы смогли более подробно рассказать о наших возможностях. Реальность показывает, что туристы больше связывают Ляэне-Вирумааский уезд с раквереским водным центром Aqva.

Следующая туристическая выставка-ярмарка Tourest состоится в 2010 году. При желании участия в ярмарке следует связаться со специалистом по предпринимательству Марко Тейва (marko.teiva@tapa.ee, тел. 3229 661 или 58667515).

О правде и полуправде

Алари Кирт, избирательный союз «Valgejõgi»

В предыдущем выпуске местной газеты, председатель волостного собрания дал обзор работы собрания в декабре 2018 года. Не буду останавливаться на прочих темах этого обзора, т.к. мы имеем дело с политическим выбором новой коалиции. История - лучший критерий этих решений.

Но по вопросу долговой нагрузки нужно дать читателям некоторые разъяснения - почему и как возникли эти долговые нагрузки.

На конец 2017 года долговая нагрузка (нетто) в Тапа была 33,5 и в Тамсалу 34,2, следовательно, суммарно - 34,6%. В конце августа прошлого года долговая нагрузка была 53,4%. Председатель волостного собрания намекает, что именно предыдущая коалиция стала первопричиной такого большого долга. При этом преднамеренно не указывается, что в бывшей волости Тамсалу налоговая нагрузка на одного жителя волости была выше, чем в бывшей волости Тапа. Теперь эти долговые обязательства внесены в финансовые расчеты новой объединенной волости. Эти «бывшие» долги составляют часть сегодняшней долговой нагрузки, теперь уже

объединенной волости. Для информации - максимальный показатель долговых нетто обязательств в самоуправлении может по закону быть 60%. Отсюда следует, что у нас имеется возможность взять еще около 1,36 млн. евро.

Теперь немного об истории наших долговых обязательств. На заседании волостного собрания (29.12.2016) было принято решение взять инвестиционный кредит размером 2,3 млн. евро. Решение было принято единогласно. На заседании волостного собрания (29.08.2018) было принято решение о дополнительном инвестиционном кредите - 689 275 евро. На заседании присутствовал 21 депутат и все были единодушно согласны увеличить долговые обязательства волости. Все сегодняшние депутаты новой коалиции поддержали общее решение волостного собрания. Есть еще одно существенное замечание - в августе 2018 года Таласское волостное собрание также единогласно приняло Стратегию развития и Бюджетную стратегию Таласской волости. Среди проголосовавших «за» был и сегодняшний председатель волостного собрания. В стратегических документах прописаны долговые обязанности и запланированные действия. Тогда все это проблем не вызывало.

Почему спустя несколько месяцев происходят такие изменения

мнений? Можно предположить, что в волостном собрании принимаются решения и проводятся голосования так, что никто даже не понимает, в чем суть этих решений. Или же в депутатах проснулась партийная совесть, и теперь нужно разрушить все, что было сделано ранее. Даже то, что создавалось собственными руками.

В период с 2010 по 2018 год в волость было инвестировано около 29 млн. евро. Без кредитов мы не смогли бы инвестировать такие объемы. При этом прошлая оппозиция, а теперь - коалиция, поддерживала предыдущие решения. Может сегодняшняя коалиция ответит на вопрос - какие инвестиции могли бы и не состояться: реконструкция водо-канализационной системы? Реконструкция центра города Тапа? Строительство дорог?

Критика предыдущей коалиции в части долговых обязательств ставит под сомнение деятельность одного из партнеров сегодняшнего Тройственного союза. Теперь надо стряхнуть пепел на самих себя, ведь ранее было полное согласие со всеми кредитными решениями, стратегией развития и бюджетной стратегией.

Надеюсь, что вместо очернения, наступят времена сотрудничества на благо жителей и развития волости. Нужно думать не только о популярности и рейтингах своих партий.

ВОЛОСТНОЕ СОБРАНИЕ

Январь в волостном собрании

Максим Бученков, председатель Таласского волостного собрания

На первом заседании в этом году ключевым вопросом повестки дня было принятие бюджета волости на 2019 год. На собрании впервые присутствовали два депутата: от центристской партии - Александр Сагалаев и от избирательного союза «Koostöö» Кая Халлик.

Перед началом собрания Алари Кирт воспользовался правом сделать политическое заявление. В нем он упомянул, что все инвестиции были необходимы и долговая нагрузка волости не должна никого пугать. В конце заявления прозвучало: «Важные начинания избирательный союз Валгейги будет поддерживать всегда, но не стоит от нас ждать поддержки вредных для волости и популистских идей». Возможность подтвердить озвученную позицию появилась при голосовании по вопросам, описанным ниже.

Одним из первых было принято постановление о поддержке участия в кружках по интересам и спортклубах. Согласно решению, волость поможет с частичным возмещением транспортных расходов до 300 евро и платой за место до 120 евро в месяц.

Далее началось обсуждение бюджета 2019 года. Стоит отметить, что бюджет волости составлялся прошлой правящей коалицией, а сейчас эти депутаты в оппозиции и конечно, они не согласны с теми изменениями, которые предлагает правящая коалиция - тройственный союз. Все же документ был принят с перевесом всего в один голос (12/11). Некоторые ключевые отличия:

Во-первых, мы движемся к выравниванию условий труда педагогов. После объединения волостей (осень 2017) учителя регионов Тапа и Тамсалу были в неравных условиях. Количество контактных часов в Таласской гимназии было 24, а Тамсальской - 22. То есть, для выработки нормы, педагог из Тапа давал на два урока в неделю больше. На данный момент мы выделили 100 000 евро для первого шага в устранении этой несправедливости.

Во-вторых, мы уменьшили план по взятию кредита. Была опасность, начав реновацию всех запланированных проектов, не справиться со взятыми обязательствами. Все стройки волости оказывались по факту намного дороже изначально запланированного. Наша долговая нагрузка близка к своему пределу, поэтому мы не посчитали нужным идти на риск. Те объекты, которые мы временно исключили из плана на реставрацию, останутся в поле

нашего внимания в будущем.

Самым большим запланированным объектом будет ремонт здания Дома Культуры в Тамсалу. Для этих нужд запланировано 750 000 евро. Уже сейчас можно сказать, что конечная стоимость этого объекта также увеличится.

Подводя итог отмечу, что бюджет волости в равновесии и риски сведены к минимуму.

Во второй части заседания волостного собрания мы утвердили новый состав комиссии по культуре. Пост председателя продолжит занимать Рейго Тамм, его заместителем была избрана Айви Муст.

Далее, в связи с рабочими обязанностями заседание покинул один представитель тройственного союза и у оппозиции появилась возможность блокировать принятие решений. Количество депутатов сравнялось - 11 / 11.

Первым отклонили проект решения по бесплатному транспорту в нашем уезде. Согласно документу, планировалось поставить этот вопрос на голосование в Союзе Самоуправлений Ляэне-Вирумаа. Несмотря на важность вопроса, поддержки найти не удалось.

Следующим вопросом, по которому оппозиция проголосовала против, стал проект решения по бассейну в городе Тапа. Согласно подготовленному документу планировалось дать указание управе начать поиск инвесторов для этого проекта. Напомню, что 200 000 евро предназначенные на проектирование бассейна поступят позже. Тем самым оппозиции удалось отложить старт поиска решений по этому вопросу еще минимум на месяц.

К счастью новую идею, перестроить здание основной школы Тапа под съемные квартиры, оппозиция поддержала. До этого было лишь два возможных варианта - законсервировать или снести. Было принято решение сделать финансовый анализ совместного с государством проекта, в ходе которого мы сможем компенсировать 50% от всех затрат на перестройку и потом пополнять бюджет сдачей квартир в аренду.

Начало года в волостном собрании выдалось очень напряженным, но результат достигнут - основополагающий документ принят. Из него следует, что собрание меняет подход в управлении волостью. На первый план выходят вложения в людей, уменьшаются объемы кредитования, начинается поиск возможностей пополнения волостного бюджета. Исходя из пословицы: «Как встретишь новый год, так его и проведешь» - 2019 год в волостном собрании обещает стать жарким на политические дискуссии и продуктивным на новые идеи!

МНЕНИЕ

Об оперировании отходами в городе Тапа

Райво Райд.
Председатель КТ Пыллу 1

Декабрь 2007. Для того, чтобы жители и предприятия могли бы с 1 января 2008 года перейти к системе, базирующейся на сортировке отходов, местные самоуправления должны выполнить все требования соответствующего постановления правительства!

Сегодня мы понимаем, что изменения не происходят моментально. Мы живем в демократическом обществе и методы принуждения не работают! Для привыкания иногда нужно потратить время равное нескольким поколениям!

На самом деле еще в ноябре 2016 года было неясно, как на территории Тапасской волости будет происходить плодотворное сотрудничество волостной управы и победителя конкурса организованного вывоза отходов и мусора. Договор предусматривал 5-летний срок подряда и условия подряда были разработаны в волостной управе.

Сегодня мы пришли к ситуации, когда одна сторона договора (фирма-оператор) односторонне диктует ход всего процесса, ссылаясь при этом на бюрократические законы. Необъективное определение содержания т.с. «сортированных» контейнеров, отказ от вывоза и пустой проезд и финансовые санкции стали для оператора вывоза мусора доходным бизнесом. А ведь в договоре указано, что сортированные отходы вывозятся бесплатно! Но мы видим ситуацию, когда при бесплатной сортировке жителями отходов, выискиваются ошибки, которые превращают всю систему в хорошо продуманную прибыль.

Сегодня (январь 2019), благодаря созданию станций сжигания отходов, ситуация стала более спокойной. Фирмы-операторы больше не угрожают штрафами, работа ведется тихо и спокойно, без лишнего шума. В то же время в прессе мы читаем об угрозе огромных европейских штрафов – Эстония не выполняет указаний европейских директив!

Мы читаем о продолжающемся сжигании отходов при производстве электричества и для отопления столицы. Мы читаем, что эстонских отходов уже не хватает и надо ввозить отходы из-за границы.

Какой вывод из всего этого делает местный житель? В Таллине дела более ясные – отходы идут в печь! А что происходит с отходами Тапасской волости нам не понятно!? По данным прессы, Ляэне-Ви-

румасская свалка все еще кое-как прозябает. Поэтому мы спрашиваем – для кого и для чего мы бесплатно сортируем отходы?

Мне кажется, что государство должно пересмотреть законы, связанные с отходами, жителям нужна помощь в противостоянии монополии фирм-операторов организованного вывоза отходов.

Практически возле всех жилых домов уже оборудованы площадки для складирования мусора, владельцы создали условия для приема сортированных и несортированных отходов. Эти площадки соответствуют требованиям складирования и вывоза отходов. Правда, отсутствуют (как в Финляндии или Швеции) большие плакаты с ясными надписями и инструкциями по сортировке. Такие информационные плакаты – забота оператора по вывозу отходов. Конечно, если фирма заинтересована в правильной сортировке отходов!

Контейнеры, в большей части, не защищены от климатических изменений, наши мусорные геологи имеют открытый доступ к контейнерам – все это не способствует опрятному виду наших контейнерных площадок.

Ясно, что для нормализации положения всем заинтересованным сторонам нужно сотрудничать. При разобщенности нам не помогут ни штрафы, ни строгие правила и нормативы.

Для того, чтобы в данном вопросе стороны смогли бы найти общий язык, требуется наладить контакт и общение фирм-операторов и жителей. Следует обговорить ясную и понятную расчетную систему.

Вариант 1. Т.н. бесплатную сортировку отходов жителями следует отменить. Нужно ввести оплату за отходы, как это делается при сдаче пустой тары (бутылки). Мы же уже заплатили за упаковки, которые теперь нам больше не нужны. Получается, что нас облагают оплатой отходов дважды! А это преступление!

Вариант 2. Сохранить сортировку, точнее разделение продуктов питания от остальных отходов. При этом следует удалить остатки еды с упаковок. Любая другая сортировка отходов может быть добровольным вопросом, это уже тема нашей совести. Думаю, что сознательные люди так бы и поступили, но без нажима со стороны оператора вывоза отходов. Тогда сортированные отходы в контейнерах были бы без пластиковых мешков, что заметно улучшает качество отходов с позиции сырья для вторичного использования и задействования рабочей силы на сортировочных станциях.

Предлагайте идеи общественного бюджета 2019 года!

Марко Тейва, специалист по предпринимательству

28 февраля 2018 года Тапасское волостное собрание утвердило порядок производства общественного или партисипативного бюджета в рамках волостного бюджета. Целью общественного бюджета является привлечение жителей волости к решению конкретных инвестиционных задач или приведению в порядок общественнозначимых объектов.

В бюджете Тапасской волости на 2019 года для реализации лучшей идеи общественного бюджета выделено 20 тысяч евро.

Предложения в общественный бюджет 2019 года можно представлять в период с 25 февраля до 11 марта.

Предложения могут присылать все желающие, место прописки в данном случае

не имеет значения. Предложения-обоснования следует подавать в канцелярию волостной управы, можно присылать по почте или на э-адрес: vallavalitsus@tapa.ee (требуется дигитальная подпись). Можно также воспользоваться электронной инфосистемой www.volis.ee.

Для подачи предложения-обоснования разработан специальный бланк, бланк открывается по адресу:

<http://www.tapa.ee/kaasav-eelarve>.

Объект, который может быть реализован в рамках общественного бюджета, должен относиться к разряду инвестиций. Объект должен быть связан с Тапасской волостью и, как правило, это - объект общественного пользования. Следовательно, должен присутствовать общественный интерес к реализации идеи партисипативного бюджета. В то же время, после реализации идеи даль-

нейшее содержание объекта не может стать непосильным для волостной казны.

Предложение в общественный бюджет должно быть реализовано в период бюджетного года.

Предложение-обоснование должно содержать не только данные об авторе (авторах), но и название и суть идеи, цели дальнейшего использования объекта с позиции жителей Тапасской волости и т.д.

Поступившие идеи будут анализировать специально созданная комиссия, в составе комиссии задействованы представители волостного собрания и волостной управы.

После отбора идей, соответствующих критериям, они будут представлены на открытое обсуждение и голосование.

Контакты специалиста по предпринимательству: marko.teiva@tapa.ee или тел. 3229661.

Развитие кружков по интересам

Дмитрий Окатов,
вице-старейшина,
отдел развития

Выделенные Центристской партией Эстонии 10000 евро в виде т.н. «крышных денег» имеют целевые назначение – развитие кружков по интересам в Тапасской волости. Сумма поделена на две равные части: 5000 евро на развитие обучения роботостроению в волостных учебных учреждениях (детские сады и школы) и 5000 евро будет направлено на создание шахматного кружка в городе Тапа.

Роботостроение стало в Эстонии одним из наиболее популярных увлечений.

Через роботостроение дети уже на ранней стадии обучения могут познать основы механики, информатики и электроники. В наше время основы роботостроения изучаются уже в детском саду. Наша цель предложить волостным детским садам и школам необходимое для роботостроения оборудование. Интерес к такой деятельности велик, а при постоянно растущем стремлении детей к роботостроению нужно постоянно обновлять инвентарь и электронные приспособления. Это служит творческому поиску идей и притворению этих идей в жизнь.

Вторая часть «крышных» средств будет использована

на запуск в городе Тапа шахматного кружка. Точнее, на оплату труда руководителя кружка. Запуск нового кружка по интересам всегда было сложным и занимало достаточно много времени. Мы уже достигли устной договоренности с руководителем шахматного кружка. Теперь следует сосредоточиться на самом содержании работы, а затем сможем запустить работу шахматного кружка. Шахматный кружок начнет работу в Тапасской гимназии, но ждем в кружок также учеников Тапасской русской основной школы. Надеюсь, что сможем начать подготовку молодых шахматистов весной, во второй половине марта.

Цены организованного вывоза мусора и отходов, действующие с 1 марта 2019 года.

Вид отходов	Тип контейнера или объем мешка	Вывоз отходов по графику	Вывоз отходов вне графика (по заказу)
Бытовые отходы	Мешок для отходов 150 л	0,44 €	0,66 €
	80 л	0,71 €	1,07 €
	140 л	1,25 €	1,87 €
	240 л	2,14 €	3,20 €
	370 л	3,30 €	4,94 €
	600 л	5,35 €	8,03 €
	660 л	5,88 €	8,81 €
	800 л	7,13 €	10,70 €
	1500 л	13,38 €	20,06 €
	2500 л	22,30 €	33,44 €
	4500 л	40,13 €	60,20 €
Бумага и картон	1м³	0,00 €	
Биоразлагающиеся отходы продуктов питания и отходы столовой	1м³	0,00 €	

Базовое обучение членов попечительских советов

Анне Рооз,
специалист по образованию

По инициативе волостной управы проводится базовое обучение членов попечительских советов учреждений образования Тапасской волости. Цель такого обучения состоит в желании дать избранным в составы попечительских советов необходимые знания для их успешной работы в составах школьных попечителей. У базового обучения есть еще

и дальняя перспектива – облизать школы/детские сады с родителями, и еще более активно привлечь родителей к организации учебного процесса. Базовое обучение проводит член правления Эстонского союза родителей Кристийне Вахтрамяэ.

1 модуль обучения состоялся в Тапасской гимназии в январе 2019 года. Основными темами обсуждений были сотрудничество на уровне попечительского совета, формирование авторитета попечительского совета, воз-

можности деятельности, задачи членовсовета и правовые акты. 1 модуль прошел живо и интересно.

2 модуль состоится в марте, тогда основными темами будет ведение документации и другие вопросы делопроизводства.

3 модуль запланирован на апрель 2019 года.

Большое спасибо всем участникам базового обучения всех членов попечительских советов в школах и детских садах!

Наша молодежь полна решимости изменить мир в лучшую сторону. Фото из архива Тамсалуской гимназии

Молодежь из Тамсалу решила изменить мир

Таласские Вести

Учащиеся Тамсалуской гимназии участвуют в программе предпринимательства Changemakers Academy, которая направлена на групповую деятельность по созданию бизнес плана предприятия социального назначения. Работа над созданием плана продлится два месяца. Программа включает еще участие в днях предпринимательского вдохновения и других, поддер-

живающих проект мероприятиях. Все это позволит в будущем использовать полученные опыт и знания.

Между командами проекта Changemakers Academy большая конкуренция, ведь только победители получат главный приз - поездку в Лондон. Составление проектов сопровождается анализом различных идей, проводятся встречи, и даже за активную деятельность в свободное от проекта время выставляются зачетные баллы.

Из Тамсалу в проекте участвуют Марта Колде и Тууле Лаансоо (команда Kullaketrjad), Аналийз

Везремаа (команда MoJo), Рене Пыльама и Рихард Лийв (команда Mobilkuur), а также Анелла Везбель в качестве ментора команды «Seitse põrsakest».

Changemakers Academy - это программа о социальном предпринимательстве, предназначенная для учеников общеобразовательных школ в возрасте от 14 до 19 лет. В программе участвуют команды по пять человек. Цель команды заключается в том, чтобы создать маркетинговый ход для социального предприятия и изменить этим мир в лучшую сторону.

ОДНО ФОТО

Эстонский союз штангистов признал лучшим молодым спортсменом 2018 года в возрастном классе U13 воспитанника СК Vargamäe, ученика 7 класса школы Янеда Ромета Вяли. Ромет занимается штангой два года. В его копилке наград II место на ЧЭ (U17), I место на ЧЭ (U15), II место на ЧЭ среди юниоров. На фото президент Эстонского союза штангистов Айн Пыдер, тренер Ахти Уппин, Ромет Вяли и его мама Диана Вяли-Курников.

Фото из личного архива

ВОПРОС-ОТВЕТ

Жизненная среда VS оборона Эстонии

Рихо Телль,
волостной старейшина

Жизненная среда наших жителей VS обороноспособность Эстонии - именно так можно понять вопрос, который задает г-жа Катрин Куль в своем обращении по поводу планировки и оценки влияния на природу работ на центральном полигоне Сил обороны Эстонии. (от редакции: Полный текст обращения жительницы деревни Патика Катрин Куль публикуется в эстонском номере волостной газеты. Автор назвала свое обращение так: «Неужели руководители волости Тапа обменяли местную культуру на кусочек асфальтированной дороги?»)

Как мы знаем Центральный полигон и зоны безопасности не находятся на территории Тапасской волости, но мы не можем отрицать, что присутствует т.н. «стороннее» влияние на жителей Тапасской волости. Г-жа Куль недовольна ходом обсуждения и гласностью в названной тематике. На первый взгляд может, на самом деле, показаться, что все очень запутано. Одновременно ведется работа по составлению специальной планировки, оценки влияния на окружающую среду и зон безопасности полигона. Министерство обороны Эстонии провело немало открытых обсуждений своих планов. Одно из последних мероприятий состоялось 9 февраля по инициативе Тапасской

волостной управы. На этих встречах каждый, кто хотел задать свои вопросы, получил такую возможность. Естественно, были и ответы на все поставленные вопросы. Другое дело, нравятся ли нам ответы. По моим данным, никто из жителей Тапасской волости, кроме г-жи Куль, не обращался в волостную управу в связи с тем, что «остался не услышанным» или был «ущемлен» в своих правах.

Для жителей города и волости Тапа расположение здесь военных и их полигонов уже давно не новость. К этому мы уже давно привыкли.

Специальная планировка не предусматривает никакого расширения центрального полигона. Новизна только в зонах безопасности, где в определенное время будут действовать ограничения передвижения. Зоны безопасности создаются не для того, чтобы «издеваться» над людьми, это все же вопрос безопасности нашей жизни. Это доказывает само название - зона безопасности. Мы все понимаем, что деятельность полигона оказывает свое негативное влияние на окружающую среду. Этого никто не скрывает. Решение этой проблемы в компромиссах между обороноспособностью страны и нуждами культуры и окружающей среды.

Теперь о термине «кусочек дороги», на который указывает г-жа Куль. Она связывает «кусочек дороги» с суммой 1 965 000 евро. Уточню, что названная сумма это - инвестиция Министерства обороны Эстонии в развитие инфраструктуры Тапасской волости.

10.03 12:00-15:00

МАСЛЕНИЦА

на центральной площади г. Тапа. Концерт славянских коллективов, игры, блины, сладости, супп и сжигание чучела Масленицы. Бесплатно.

BALTI SPOON

kutsub sind tööle!

Kutsume meiega pikaajalisele koostööle nii uusi kui varem meie juures töötanud inimesi!

Oma silm on kuningas! Kui oled hakkaja, kohusetundlik ja sulle sobib vahetustega töö, siis tule meile külla! Tutvustame sulle ametikohti ja näitame tehast.

Vabad ametikohad:

TÖÖTAJAD TOOTMISESSE

TÖSTUKIJUHT

ELEKTRIK

AUTOMAATIK

MEHAANIK

SAEOPERAATOR

Tagatud on kaasaegsed, soojad ja puhtad tööruumid, turvaline töökeskkond. Pakume töötajatele tasuta bussitransporti ja lõunat. Panustame väljaõppesse ja arengusse, märkame tähtpäevi ja peresündmusi ning hoolime töötajate tervisest.

Tule tutvuma või saada CV aadressile personal@baltispoon.ee

Lisainfo ja kohtumiste kokkuleppimine tel 671 2476
Asume Kupu külas, Kuusalu vallas

MÖHRING
GROUP

BALTI SPOON OÜ

20 aastat kogemust
350 töötajat

Oleme sulle usaldusväärne partner, palk laekub õigel päeval ja maksud on makstud.

Töö meie juures on jõukohane kõigile töötajatele meestele ja naistele.

Tootmistöödel pakume väljaõpet oskustöölise taseme saavutamiseks.

Soosime arengut, et inimesed õpiksid töötama tehase erinevates osakondades. See muudab töö huvitavamaks ja meeskonnad mitmekesisemaks.

Meil on 8-tunnised vahetused, täpsema ajakava leiad kodulehelt.

www.baltispoon.ee

ОБЪЯВЛЕНИЯ

ВЫБОРЫ В РИЙГИКОГУ 2019

Чт 21.02	Пт 22.02	Сб 23.02	Вс 24.02	Пн 25.02	Вт 26.02	Ср 27.02	Чт 28.02	Пт 01.03	Сб 02.03	Вс 03.03.2019
ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ ГОЛОСОВАНИЕ							Голосования нет			ДЕНЬ ВЫБОРОВ
Голосование в уездных центрах с 12.00 - 20.00				Голосование на участках 12.00 - 20.00						Голосование на участках 9.00 - 20.00
Электронное голосование 9.00 - ...										

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Дом культуры в Лехтсе приглашает

- 23.02. 20.00** Февральский вечер отдыха с ансамблем «PLAAN B». Участвует камерный хор Лехтсе, танцевальные коллективы «Mõisapiigad» и «Jäneda paised». Отметим совместно 101-ую годовщину ЭР. 7€. Информация и бронирование столиков тел. 52 18 398 или info@lehtsekultuurimaja.ee
В доме культуры открыта выставка росписи по шелку. Автор Лия Пезтси.
- 02.03.** Дом культуры забронирован.
- 03.03. 10.00** XVII сезон в клубе настольного тенниса. 3,5 €, дети - бесплатно.
- 04.03. 13.00** Заседание клуба пожилых людей «Ehavalgus». Тема – масленица!
- 05.03. 18.00-20.00** Творческие учебные мастерские Общества рукоделия. Лоскутные одеяла. III занятие. Руководит Эва Арусоо.
- 07.03. 10.30-12.00** Детский утренник «Девочки становятся женщинами».
- 10.03. 10.00-15.00** Хоровой лагерь камерного хора Лехтсе.
- 14.03. 10.30-12.00** Детский утренник «Мой первый родной язык».
- 17.03. 12.00** XVII сезон викторины «LEHTSE KÜLAKILB». 3€, ученики бесплатно.
- 18.03. 13.00** Заседание клуба пожилых людей «Ehavalgus». Тренировка памяти.
- 19.03. 18.00-20.00** Творческие учебные мастерские Общества рукоделия. Лоскутные одеяла. IV занятие. Руководит Эва Арусоо.
- 21.03. к. 10.30.** Детский утренник «Здравствуй весна!».
- 31.03. 10.00-15.00** Хоровой лагерь камерного хора Лехтсе.
В доме культуры открыта выставка росписи по шелку. Автор Лия Пезтси.

Дом культуры в Тамсалу приглашает

- 22.02 18.00** Торжественный концерт к 101-ой годовщине ЭР и чествование лучших людей и организации Таласской волости. Выступают коллективы волостной самодеятельности.
- 24.02 07.30** Торжественная церемония поднятия государственного флага перед волостным пунктом обслуживания.
- 24.02 07.45** Утренний кофе в Тамсалуском спорткомплексе.
- 25.-27.02 12.00-20.00** Предварительное голосование на выборах в Рийгикогу.
- 28.02 19.00** Спектакль Театра Старого Баскина «Ночная королева». 14 и 16€. Бронирование билетов тел. 32 30 968.
- 03.03 08.00-20.00** Выборы в Рийгикогу.
- 08.03 10.00** Проверка зрения и продажа очков. Проводит фирма Hindpere optika. Предварительная регистрация тел. 5323 2454.
- 15.03 18.00** Киновечер для детей «Маленький дракон Коко. Приключения в джунглях». 4€.
- 15.03 19.30** Киновечер «Правда и справедливость». 5€.
- 16.03** Предварительная репетиция XXVII Праздника песни и танца «Моя любовь». В доме культуры.

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Культуурикода в Тапа приглашает

- 24.02** День рождения Эстонской Республики
07:33 Торжественное поднятие государственного флага на центральной площади г.Тапа.
- 08:00** Утренний кофе с волостным старейшиной в кафе-пиццерии «Päts».
- 24 и 25.02 17:00 и 20:00** Кинофильм «Правда и справедливость» в Русской школе (вход со стороны внутренней двери на улице Кооли). Фильм создан по роману эстонского классика А.Х.Таммсааре к 100-летию ЭР. Билет - 4€, льготный билет - 2€.
- В программе мероприятий и расписании работы кружков могут быть изменения! Следите за рекламой! www.kultuurikoda.ee, https://www.facebook.com/tapa.kultuurikoda
Звоните: тел. 55595461 (директор), 53432710 (художественный руководитель).
- 05.03 18:00** Киновечер в Русской школе (вход со стороны внутренней двери на улице Кооли). Кинофильм «Маленький дракон Коко. Приключения в джунглях». Билет - 4€, льготный билет - 2€.
- 10.03 12:00-15:00** Масленица на центральной площади г. Тапа. Концерт славянских коллективов, игры, блины, сладости, супп и сжигание чучела Масленицы. Бесплатно.
- 19.03 19:00** Киновечер в Русской школе (вход со стороны внутренней двери на улице Кооли). Кинофильм «Я, Ты, Он, Она». (Украина, 2018) Билет - 4€, льготный билет - 2€.
- 26.03** Киновечер в Русской школе (вход со стороны внутренней двери на улице Кооли). Кинофильм «Папаша Молль и фабрика шоколада». (Билет - 4€, льготный билет - 2€).

В программе мероприятий и расписании работы кружков могут быть изменения! Следите за рекламой! www.kultuurikoda.ee, https://www.facebook.com/tapa.kultuurikoda
Звоните: тел. 55595461 (директор), 53432710 (художественный руководитель).

Покупаю игрушечные автомобили советского времени -

производство фирм Norma и Salvo, а также другие игрушечные автомобили времен СССР.
Куплю также старые советские модели (1/43) автомобилей 1970-1990 годов.
Тел. 529 1288.

Viru Matusebüroo
Бюро похоронных услуг
Тапа, бульвар 1 Мая 18 + тел. 5334 0134
э-почта: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + Транспортировка умерших 24 ч
- + Организация похорон
- + Гробы, урны, надгробные плиты
- + Похоронные принадлежности
- + Все, связанное с похоронами
- + Памятники

ЗДРАВСТВУЙ, МАЛЫШ!

Яарл Ййэметс
Степан Трубкин
Гервин Лутс
Мия-Лийза Маасикамяэ
Сара Лисандра Абдельсамия

МОИ ГОДА - МОЕ БОГАТСТВО!

Аста Эха (Tamsalu) 29.03.1922 97
Валентина Смирнова (Тара) 9.03.1924 95
Эллен Эйло (Тара) 11.03.1924 95
Лайне Тамм (Мое) 26.03.1924 95
Меэри Соопыльд (Тара) 1.03.1925 94
Анете Локке (Tamsalu) 15.03.1925 94
Зинаида Ылуна (Jäneda) 23.03.1926 93
Ййе Лутс (Тара) 31.03.1926 93
Юрий Эдошин (Тара) 5.03.1927 92
Эндла-Ренате Лезс (Тара) 31.03.1927 92
Антонина Картавикова (Тара) 2.03.1928 91
Эльви-Агнета Вайт (Rägavere) 4.03.1928 91
Эрна Хиртентреу (Porkuni) 17.03.1928 91
Лия Пакканен (Мое) 22.03.1928 91
Лууле Киндель (Tamsalu) 7.03.1929 90
Айно Ваннус (Tamsalu) 28.03.1929 90
Мильда Беличев (Тара) 4.03.1934 85
Николай Кипс (Kullenga) 5.03.1934 85
Валентина Фаткина (Тара) 6.03.1934 85
Мария Ефимова (Тара) 13.03.1934 85
Эндла Ляэне (Lehtse) 13.03.1934 85
Сельма Мяэкиви (Sääse) 20.03.1934 85
Эндель Куузесте (Тара) 28.03.1934 85
Галина Лосс (Jäneda) 1.03.1939 80
Хельви-Малле Виск (Тара) 3.03.1939 80
Райво Метсаллик (Vahakulmu) 5.03.1939 80
Лайне Касерааг (Porkuni) 9.03.1939 80
Докмара Шириява (Тара) 10.03.1939 80
Нина Сакович (Тара) 11.03.1939 80
Майе Курвигтс (Тара) 11.03.1939 80
Хельми Аэзма (Araski) 14.03.1939 80
Алексей Савченко (Тара) 18.03.1939 80
Хельге Линдма (Tamsalu) 19.03.1939 80
Ильми Лессук (Тара) 20.03.1939 80
Вильма Сеэпыльд (Тара) 27.03.1939 80
Йонас Будрикас (Tamsalu) 28.03.1939 80
Айли Рахнель (Тара) 29.03.1939 80
Эйли Сокк (Тара) 29.03.1939 80
Виктор Воронин (Тара) 30.03.1939 80
Мати Соммер (Тара) 1.03.1944 75
Айли Уннук (Tamsalu) 10.03.1944 75
Аста Лейдмаа (Тара) 15.03.1944 75
Эмми Мей (Kerguta) 18.03.1944 75
Андрес Мандре (Karkuse) 20.03.1944 75
Лийди Банкиер (Тара) 29.03.1944 75
Сирье Луйк (Tamsalu) 5.03.1949 70
Эллен Микивер (Тара) 9.03.1949 70
Тоомас Пильме (Naistevälja) 11.03.1949 70
Пилле Класберг (Тара) 13.03.1949 70
Тийю Банкиер (Тара) 13.03.1949 70
Леа Лыхмуссаар (Tamsalu) 13.03.1949 70
Владимир Виссарионов (Tamsalu) 13.03.1949 70
Малле Маяамеэс (Vistla) 16.03.1949 70
Элена Куперина (Тара) 20.03.1949 70
Лууле Вениг (Sääse) 20.03.1949 70
Яан Пеэдо (Sääse) 24.03.1949 70
Сирье Лелль (Тара) 27.03.1949 70
Айли Нийн (Tamsalu) 27.03.1949 70
Нелли Вайнер (Sääse) 29.03.1949 70
Ханнес Рейномяги (Тара) 30.03.1949 70

ВЕЧНАЯ ПАМЯТЬ!

Харалд Кауквере
Хейно Урвасте
Сайди Кийск
Анатолий
Кривошеин
Юрий Вараксин
Юхан Каськ
Пеэтер Пыльда
Тармо Эрин
Хильда-Хелене
Милвасте
Мария
Петрушина
София Охонько
Зинаида Дроздова

Елена Алтухова
Анна Уйбоад
Элеонора Примли
Леонора Сарап
Хельди Митт
Нина Тамме
Хелле Вийрмаа
Энда Мидт
Айве Лялль
Айме Лутсиус
Петронелла Рандма
Рутть Ояранд
Хелью Лаби

Выражаем соболезнование
Марию Альтеберг
по случаю смерти
ОТЦА.

Коллеги по работе.